

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIRZEC NA LATA 2016-2022

Opracowanie:

EKOINNMAR SP. Z O.O.

Mirzec, czerwiec 2016

Spis treści

1.	Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mirzec na lata 2016-20224	
1.1.	Źródła i podstawy prawne	4
1.2	Zgodność Strategii z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.....	5
2.	Charakterystyka gminy Mirzec	7
2.1.	Ogólne informacje o gminie	7
2.2.	Procesy demograficzne	8
2.3.	Lokalny rynek pracy.....	10
2.4.	Budżet Gminy	13
2.5.	Infrastruktura komunalna i mieszkaniowa.....	16
3.	Dostępność usług społecznych w Gminie Mirzec.....	18
3.1.	Oświata i wychowanie.....	18
3.2.	Kultura	20
3.3.	Opieka zdrowotna	24
3.4.	Pomoc społeczna	25
3.5.	Bezpieczeństwo publiczne.....	26
4.	Aktywność społeczna mieszkańców Gminy Mirzec.....	28
4.1.	Organizacje pozarządowe i aktywność lokalnych społeczności	28
4.2.	Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi.....	29
5.	Wyzwania lokalnej polityki społecznej.....	29
5.1.	Główne problemy społeczne w ujęciu pomocy społecznej.....	29
5.2.	Bezrobocie	34
5.3.	Uzależnienia	36
5.4.	Przemoc w rodzinie	37
5.5.	Potrzeby i problemy społeczne z perspektywy liderów i społeczności lokalnej	39
6.	Realizacja strategii.....	51
6.1.	Cele strategiczne i główne kierunki działania.....	51
7.	Ramy finansowe Strategii.....	68
8.	System wdrażania, monitoringu i ewaluacji strategii oraz wskaźniki realizacji	68
9.	Spis ilustracji.....	70

Wprowadzenie

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych (GSRPS) jest wyrazem lokalnej polityki społecznej. W ogólnym rozumieniu są to działania zmierzające do poprawy standardów życia nie tylko grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na doświadczane problemy i bariery, ale całej wspólnoty samorządowej. Ten sposób rozumienia polityki społecznej obejmuje zagadnienia z dziedziny zatrudnienia, edukacji, kultury, wypoczynku, ochrony zdrowia, współpracy i relacji międzyludzkich czy zabezpieczenia potrzeb materialnych i mieszkaniowych.

Niniejsza *Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Mirzec na lata 2016-2022* została opracowana opierając się na partycypacji, uwzględniając tym samym potrzeby i oczekiwania różnych grup społecznych. W procesie jej sporządzenia wykorzystano ekspercko-społeczną Metodę Aktywnego Planowania Strategicznego (MAPS), która łączy potencjał wiedzy na temat lokalnych problemów, potrzeb i wyzwań – nieskoordynowany, rozproszony w różnych instytucjach i organizacjach oraz umysłach liderów.

Dokument składa się z dwóch zasadniczych części: **diagnozy sytuacji społecznej gminy** zawierającej również wyniki badań ankietowych i prac warsztatowych oraz **założeń programowych (wdrożeniowych)**. Część diagnostyczna zawiera podstawowe zagadnienia dotyczące funkcjonowania gminy, procesów demograficznych, rynku pracy, problemów społecznych, a także dostępności usług społecznych i aktywności mieszkańców. Została ona opracowana w oparciu o dane z Głównego Urzędu Statystycznego, w szczególności z Banku Danych Lokalnych. Wykorzystano również dane i sprawozdania GOPS, PUP, policji, straży pożarnej i innych instytucji.

Część wdrożeniowa strategii określa natomiast wizję projektowanych zmian oraz zawiera katalog niezbędnych kierunków działań oraz wskazówki, jak skutecznie zarządzać realizacją strategii. Założenia te zostały wypracowane w trakcie warsztatów planowania strategicznego, które odbyły się 30 maja oraz 16 czerwca 2016 roku z udziałem przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji, reprezentujących różne obszary życia społecznego w Gminie Mirzec w ramach powołanego przez Pana Wójta Gminy Mirzec Zespołu Zadaniowego do prac nad niniejszym dokumentem.

1. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mirzec na lata 2016-2022

1.1. Źródła i podstawy prawne

Istotne znaczenie w budowaniu gminnej polityki społecznej mają regulacje prawne oraz dokumenty strategiczne i programowe przyjmowane na szczeblu międzynarodowym (przede wszystkim UE), krajowym i regionalnym. Określają one ramy formalno-prawne dla działania władz samorządowych, definiują jednocześnie priorytetowe obszary interwencji publicznej.

GSRPS opracowywana jest na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*, która wskazuje jednocześnie elementy składowe tego dokumentu takie jak: diagnoza sytuacji społecznej, prognoza zmian w okresie objętym strategią, a także określenie celów strategicznych, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji i ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań. Ponadto, w świetle ww. ustawy, GSRPS powinna w kluczowy sposób uwzględniać programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także inne, mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Obszar lokalnej polityki społecznej kształtują również inne akty normatywne w randze ustawy, do których należą w szczególności: ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym*, ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*, ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego*, ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. *o świadczeniach rodzinnych*, ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. *o dodatkach mieszkaniowych*, ustawę z dnia 7 września 2007 r. *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* i inne.

1.2 Zgodność Strategii z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym

Kluczowe znaczenie w zakresie przeciwdziałania i walki z marginalizacją społeczeństwa, z uwagi na ich zastosowanie w polskich przepisach i dokumentach strategicznych, mają rozwiązania przyjmowane przez organy Unii Europejskiej, w tym m.in. *Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, opublikowana przez Komisję Europejską w 2010 roku. Na podstawie założeń tego dokumentu, szczególnie istotna okazuje się współpraca państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających walkę z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów przyrodniczych.

GSRPS powinna uwzględniać również cele *Strategii Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*, przyjętej przez Radę Ministrów 25 września 2012 roku. Na podstawie jej postulatów rozwój kapitału społecznego stanowi jedno z głównych wyzwań Polski i służy zwiększeniu skali i trwałości zaangażowania oraz współpracy obywatelskiej, będąc jednocześnie jednym z kluczowych czynników wpływających na rozwój i konkurencyjność kraju, poszczególnych regionów oraz środowisk lokalnych.

Jednym z kluczowych dokumentów programowych dotyczących rozwiązywania problemów społecznych jest *Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji*. Określono w nim, że walka z ubóstwem i wykluczeniem musi opierać się na wzroście gospodarczym i zatrudnieniu oraz na nowoczesnej i skutecznej ochronie socjalnej. Interwencja innowacyjnej ochrony socjalnej musi być połączona z szerokim zestawem polityk społecznych, łącznie z ukierunkowaną edukacją, pomocą społeczną, mieszkalnictwem, zdrowiem, godzeniem życia prywatnego i zawodowego oraz polityk rodzinnych.

Na poziomie regionalnym kluczowym dokumentem określającym cele i zadania samorządów, publicznych instytucji pomocy społecznej i służb zatrudnienia oraz podmiotów niepublicznych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jest *Strategia polityki społecznej województwa świętokrzyskiego na lata 2012-2020*. W odpowiedzi na dominujące problemy regionu takie jak dysfunkcje w rodzinach, wzrost zagrożenia marginalizacją zawodową i społeczną, a także małą aktywność lokalnych społeczności, dokument ten zakłada:

- minimalizację obszarów wykluczenia społecznego,

- kompleksowe działania na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych,
- efektywny system polityki społecznej,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnień od środków psychoaktywnych,
- wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców województwa świętokrzyskiego

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych powinna uwzględniać założenia głównych dokumentów strategicznych powiatu i gminy w zakresie polityki społecznej. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Starachowickim na lata 2016-2020* w czterech obszarach zakłada w najbliższych latach: 1) opiekę nad dzieckiem i rodziną; 2) rehabilitację społeczno-zawodową osób niepełnosprawnych 3) opiekę nad ludźmi starszymi oraz 4) aktywizację osób bezrobotnych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mirzec na lata 2016-2022 w swoich celach pod względem aspektów społecznych zakłada działania dotyczące:

- *rozwoju zasobów ludzkich,*
- *przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,*
- *walki z patologiami społecznymi,*
- *tworzenia równych szans,*
- *zapobieganiu zjawisku bezrobocia,*
- *aktywności środowisk dziecięcych i młodzieżowych.*

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mirzec na lata 2013-2020 formułuje cele strategiczne w oparciu o trzy główne obszary rozwoju: społeczny, gospodarczy oraz infrastruktury i środowiska. Wśród celów wymienia następujące:

- Podniesienie zaangażowania społecznego mieszkańców gminy oraz zapewnienie wysokiej jakości życia i usług publicznych;
- Stworzenie konkurencyjnej gospodarki i rolnictwa oraz przedsiębiorczości gminy poprzez specjalizację i rozwój usług;
- Rozwój infrastruktury technicznej gminy oraz dbałość o środowisko naturalne podnoszące atrakcyjność inwestycyjną oraz poziom życia mieszkańców.

2. Charakterystyka gminy Mirzec

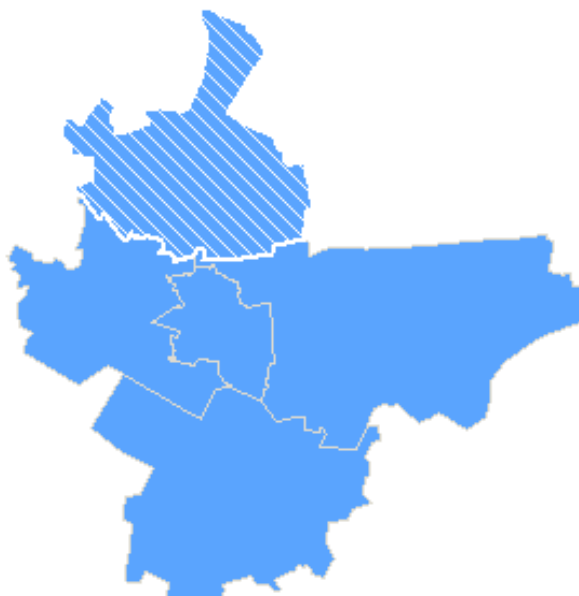
2.1. Ogólne informacje o gminie

Gmina Mirzec położona jest w powiecie starachowickim, w północnej części województwa świętokrzyskiego. Od północnego – wschodu graniczy z gminami województwa mazowieckiego – gminą Mirów (powiat szydłowiecki) oraz gminami Wierzbica i Iłża (powiat radomski), od zachodu z gminą Skarżysko Kościelne, a od południa z gminą Brody oraz miastem i gminą Wąchock, jak również z miastem Starachowice. Na jej terenie znajduje się 10 sołectw: Gadka, Jagodne, Małyszyn, Mirzec I, Mirzec II, Tychów Nowy, Ostrożanka, Osiny, Tychów Stary i Trębowiec. Powierzchnia gminy wynosi 111 km² i zamieszkują ją 8442 osoby, co daje 76,1 osób na km².

Rysunek 1 Położenie powiatu starachowickiego na tle województwa świętokrzyskiego

Rysunek 2 Położenie Gminy Mirzec na tle powiatu starachowickiego

Rysunek 3 Gmina Mirzec

2.2. Procesy demograficzne

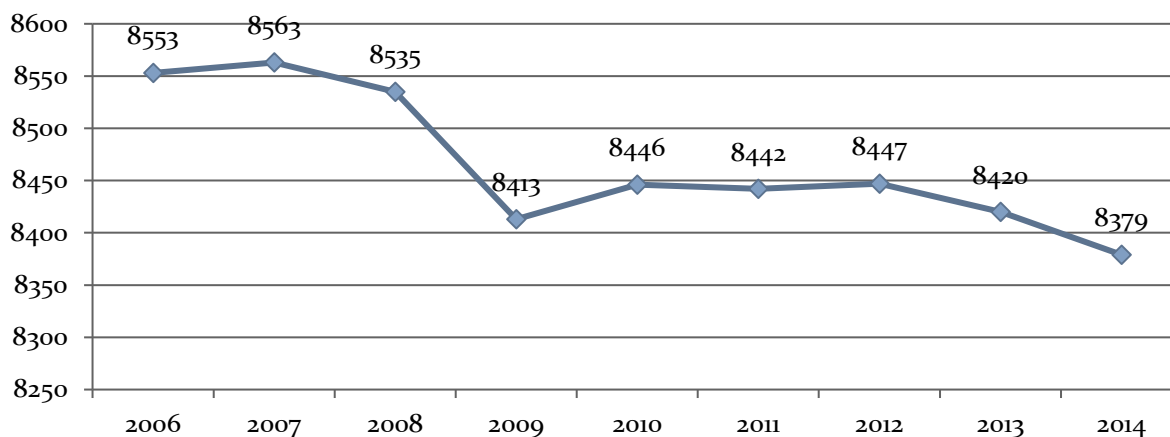
Mieszkańcy Gminy Mirzec stanowią liczącą 8379 osób społeczność. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 75 osób/km² (dane z ewidencji ludności na rok 2014). Dane liczby ludności w gminie w latach 2006 – 2014 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1 Liczba ludności w Gminie Mirzec w latach 2006 - 2014

Dane	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność	8553	8563	8535	8413	8446	8442	8447	8420	8379

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 1 Liczba ludności Gminy Mirzec w latach 2006-2014

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z danych z powyższej tabeli na przełomie lat 2008 – 2009 nastąpił znaczny spadek liczby ludności oraz po roku 2010 kiedy miał miejsce niewielki wzrost liczby ludności ponownie saldo społeczeństwa zaczęło maleć, co w kontekście rozwoju społeczno- gospodarczego jest negatywnym zjawiskiem.

Tabela 2 Dane demograficzne w roku 2014

Dane	Powiat Starachowicki	Gmina Mirzec
Ludność	92540	8379
w tym kobiety	47634	4168
Urodzenia żywe	763	81
Zgony	1046	109
Przyrost naturalny	-283	-28
Saldo migracji ogółem	-326	-5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W strukturze ludności gminy nieznacznie dominują mężczyźni, którzy w 2014 roku w liczbie 8 379 stanowili 50,3% ogółu mieszkańców.

W ostatnich dziesięcioleciach w Polsce, podobnie jak w innych krajach rozwiniętych, coraz silniej zaznacza się zjawisko *starzenia się społeczeństwa*. I choć starzenie się i starość są elementem funkcjonowania człowieka, to jednak rozwój cywilizacyjny, coraz wyższa jakość życia oraz dłuższy czas jego trwania powodują, że społeczeństwo starzeje się intensywniej niż kiedyś. Oznacza to, że w jego strukturze coraz większy odsetek stanowią ludzie starsi, natomiast najmłodsze grupy wiekowe mają coraz mniejszy udział.

Zjawisko *starzenia się* cechuje również społeczeństwo Gminy Mirzec. W latach 2012-2014 można zaobserwować systematyczny:

- spadek odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym, a więc dzieci i młodzieży do 17 roku życia – z 19,2% w 2012 roku do 18,3% w 2014 roku;
- wzrost odsetka osób w poprodukcyjnym okresie życia (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety od 60 lat wzwyż) – z 19,0% do 19,9%.

Tabela 3 Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Mirzec w latach 2012-2014 (w%)

Wyróżnienie	2012	2013	2014
W wieku przedprodukcyjnym	19,2	18,6	18,3
W wieku produkcyjnym	61,7	61,8	61,6
W wieku poprodukcyjnym	19,0	19,5	19,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Istotny wpływ na tempo i kierunek zmian liczby ludności ma ruch naturalny oraz migracje. W Gminie Mirzec przyrost naturalny w 2014 roku miał wartość ujemną, co oznacza, iż zmarło więcej mieszkańców niż się urodziło.

Tabela 4 Migracje na pobyt stały w latach 2012-2014

Wyróżnienie	2012	2013	2014
Zameldowania ogółem	80	82	59
Zameldowania z miast	48	51	37
Zameldowania ze wsi	29	31	22
Wymeldowania ogółem	68	85	64
Wymeldowania do miast	50	59	38
Wymeldowania na wieś	18	26	26
Saldo migracji	12	-3	-5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Do systematycznego zmniejszania się liczby ludności w Gminie Mirzec przyczynia się stały odpływ mieszkańców w ramach migracji wewnętrznych (do innych gmin. W badanym okresie saldo migracji wewnętrznych od roku 2013 wykazywało wartości ujemne, co oznacza, że więcej osób wymeldowało się z pobytu stałego w gminie niż w niej się zameldowało. W 2014 roku saldo migracji wewnętrznych wyniosło – 5.

2.3. Lokalny rynek pracy

Według rocznika statystycznego za 2014 rok, na terenie Gminy Mirzec zarejestrowane były w krajowym rejestrze urzędowym REGON 469 podmioty gospodarki narodowej, z czego 13 w sektorze rolniczym, 68 w sektorze przemysłowym oraz 72 w sektorze budowlanym. Z powyższego podziału wynika, iż na terenie Gminy Mirzec zdecydowanie dominuje działalność budowlana. Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 5 Podmioty Gospodarki Narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.

Dane	Powiat Starachowicki	Gmina Mirzec
Ogółem	7226	469
w tym w sektorze: rolniczym	102	13
przemysłowym	861	68
budowlanym	872	72
Na 10 tys. ludności	781	560
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	607	491

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Spośród wszystkich podmiotów gospodarki narodowej funkcjonujących na terenie gminy, 96,2% (451) należało do sektora prywatnego, a jedynie 3,8% (18) do publicznego. Warto zauważyć, że aż 96,1% (451) stanowią podmioty zatrudniające do 9 osób i są to głównie podmioty z jednoosobowych działalności gospodarczych, natomiast 3,8% (18) zatrudniają osoby w przedziale 10-49 i są to podmioty publiczne. Pozytywny jest tu aspekt przedsiębiorczości mieszkańców gminy, jednak należy pamiętać, że jednoosobowe firmy charakteryzują się niewielkim potencjałem zatrudnieniowym i w całej swojej działalności zwykle nie generują dodatkowych miejsc pracy bądź tworzą jedynie pojedyncze. W skali lokalnego rynku pracy nie przekłada się to na znaczący wzrost zatrudnienia.

Tabela 6 Podmioty Gospodarki Narodowej w rejestrze REGON wg. Sektorów własnościowych w latach 2012-2014

Wyróżnienie	2012	2013	2014
Podmioty Gospodarki Narodowej ogółem	409	451	469
Sektor publiczny ogółem	17	18	18
Sektor prywatny ogółem	392	433	451

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 7 Podmioty Gospodarki Narodowej w rejestrze REGON wg. Sektorów własnościowych w latach 2012-2014

Wielkość zatrudnienia	2012	2013	2014
0-9	390	433	451
10-49	19	18	18
50-249	0	0	0
250-999	0	0	0
1000 i więcej	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

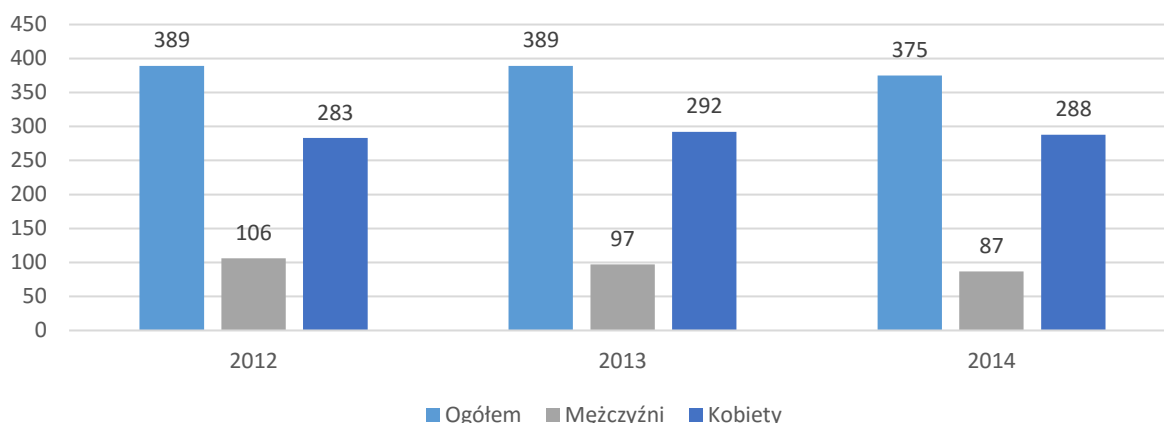
Kondycja lokalnego rynku pracy wyraża się również w liczbie osób pracujących oraz skali bezrobocia. Według danych GUS, liczba pracujących z obszaru Gminy Mirzec w 2014 roku wynosiła 375 osób (w tym 288 kobiet). W porównaniu do 2010 roku, przyjętego jako pierwszy rok analizy, liczba ta zmniejszyła się o 14 osób.

Tabela 8 Pracujący wg. płci w latach 2012-2014

Wielkość zatrudnienia	2012	2013	2014
Ogółem	389	389	375
Mężczyźni	106	97	87
Kobiety	283	292	288

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 2 Pracujący z terenu Gminy Mirzec w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

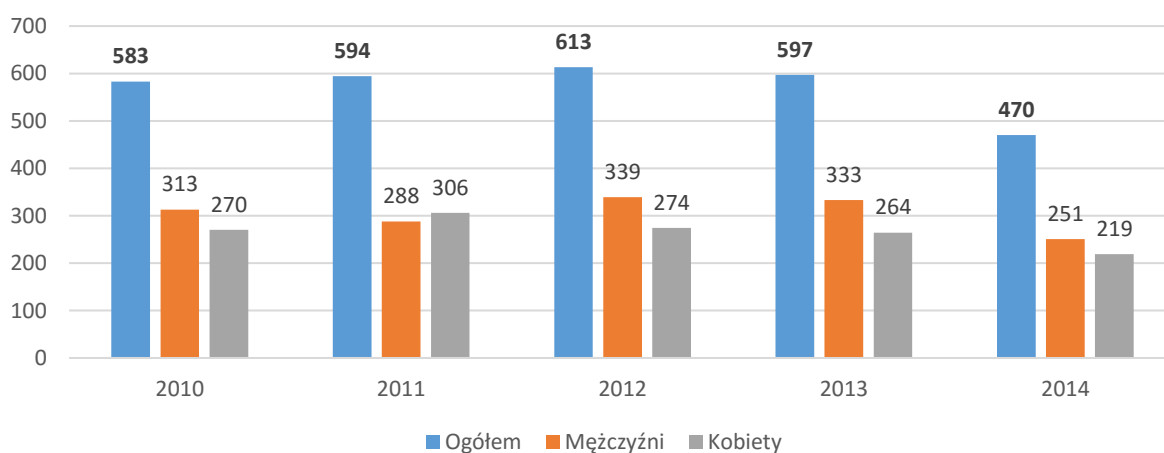
Bezrobocie na terenie Gminy Mirzec w latach 2010-2014 zmieniało się na przestrzeni analizowanych lat. Największą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych (613 osób) odnotowano w 2012 roku, natomiast najmniejszą w ostatnim roku analizy. W grudniu 2014 roku liczba bezrobotnych wyniosła 470 osób, czyli o 113 osób mniej niż w 2010 roku. Wśród osób bezrobotnych z Gminy Mirzec przeważają mężczyźni – w 2014 roku w liczbie 251 stanowiły 53,4% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 9 Bezrobocie w Gminie Mirzec w latach 2010-2014

Bezrobocie	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	583	594	613	597	470
Mężczyźni	313	288	339	333	251
Kobiety	270	306	274	264	219

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 3 Bezrobocie w Gminie Mirzec w latach 2010-2014

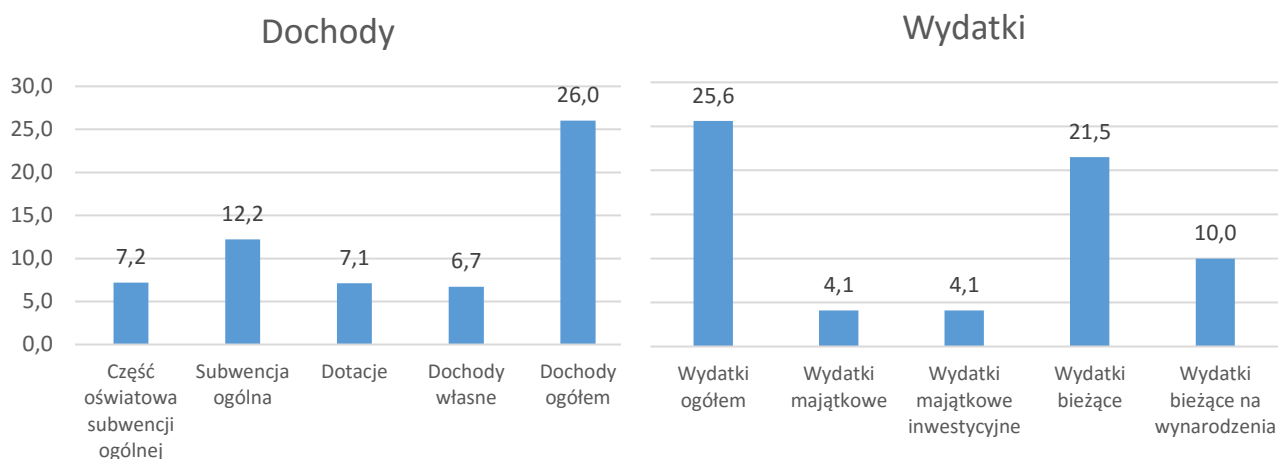
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Analizując kondycję rynku pracy przez pryzmat liczby pracujących i bezrobotnych należy pamiętać, że dane statystyczne mogą nie obrazować rzeczywistej sytuacji. W przypadku osób pracujących wskazane dane nie obejmują bowiem podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, osób pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, a także duchowieństwa, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. Natomiast analiza skali bezrobocia wymaga uwzględnienia faktu, że z jednej strony niektóre osoby bezrobotne rejestrują się w urzędzie pracy po to, aby uzyskać ubezpieczenie zdrowotne lub zasiłek, a w rzeczywistości pracują w tzw. *szarej strefie*, a z drugiej – istnieje jeszcze kategoria osób niepracujących, chcących podjąć zatrudnienie lub nie, ale z różnych powodów nie zarejestrowanych w PUP.

2.4. Budżet Gminy

W 2014 roku wydatki budżetu Gminy Mirzec wynosiły 23,2 mln zł, zaś dochody 23,8 ml zł, co daje dodatnie roczne saldo budżetu. Największy procent wydatków ogółem stanowiły wydatki bieżące, zaś największy udział w dochodach ogółem miała subwencja ogólna. Zestawienie wydatków i dochodów z roku 2011 w Gminie Mirzec obrazuje rysunek poniżej.

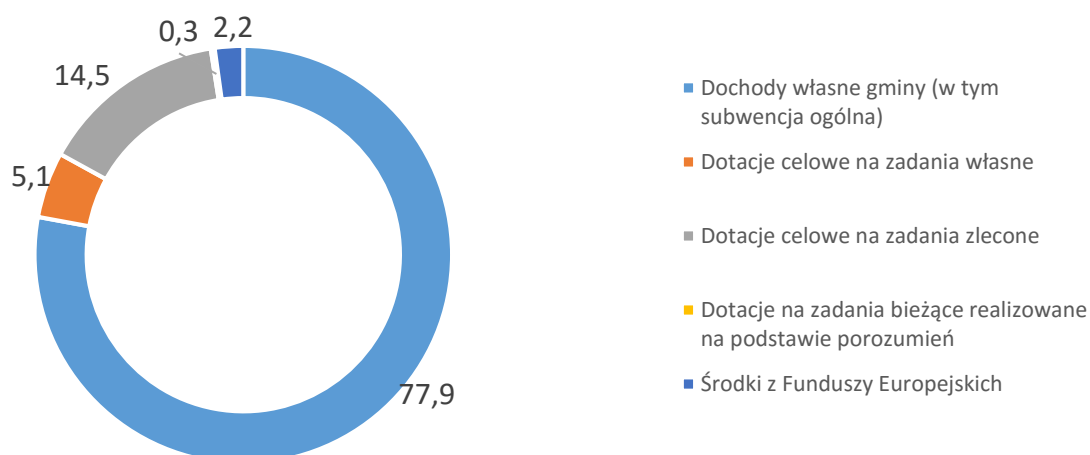
Wykres 4 Dochody i wydatki budżetów Gminy według rodzajów w 2014 roku

Źródło: Statystyczne Opracowanie własne na podstawie danych z *Vademecum Samorządowca*

W 2014 r. dochody gminy na 1 mieszkańca wyniosły **3 095 zł**. Dochody własne stanowiły w dochodach ogółem 25,7%, zaś udział wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych wyniósł 47,7%.

Wykres 5 Struktura dochodów budżetu Gminy Mirzec w 2014 roku według podziału na dochody własne i dotacje z budżetu państwa

Źródło: Statystyczne Opracowanie własne na podstawie danych z Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Kielcach oraz na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Mirzec za 2014 rok

Największy udział w strukturze dochodów budżetu Gminy Mirzec mają dochody własne (77,9%), następnie dotacje celowe na zadania zlecone. Najmniejszą część dochodów gminy stanowią dotacje na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień.

W latach 2012 - 2014 udział dochodów z poszczególnych działów względem dochodu ogółem ulegał zmianom. Największy wzrost dochodów nastąpił w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, wzrost nastąpił o 3,5% w porównaniu z rokiem 2012. Wzrost dochodu budżetu gminy wystąpił również w takich działach jak: transport i łączność oraz dochody od osób prawnych i od osób fizycznych. Największy spadek dochodu miał miejsce w dziale rozliczenia różne, gdzie w roku 2012 stanowił 53 % dochodów, zaś w roku 2014 tylko 42,2%. Innymi działami w których zanotowano spadek dochodu były: bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityk społecznych oraz w dziale kultura fizyczna. Zestawienie dochodu budżetu gminy według działów prezentuje tabela poniżej.

Tabela 10 Dochody budżetowe Gminy Mirzec w latach 2012 - 2014

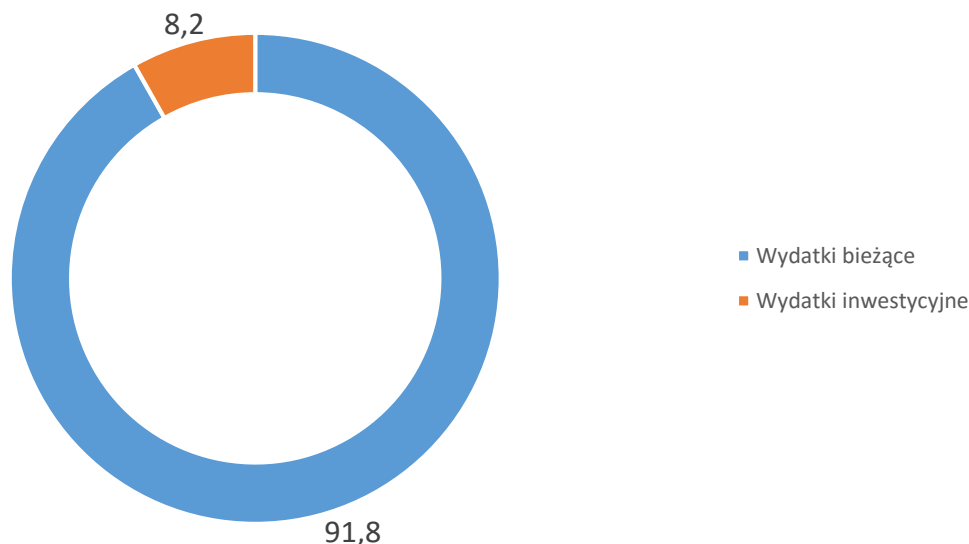
Dochody budżetu gminy według działów			
	2012	2013	2014
	w %		
Dochody ogółem	100	100	100
Rolnictwo i łowiectwo	0,7	0,8	0,8
Transport i łączność	0,2	0,1	3,1
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	0,1	0,1
Administracja publiczna	0,3	0,3	0,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,1	-	0,5

Różne rozliczenia	53,0	52,9	42,2
Oświata i wychowanie	1,5	2,0	2,7
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społ.	16,8	17,5	15,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,6	0,7	0,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,1	0,2	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,5	1,5	4,8
Kultura fizyczna	3,9	0,0	0,2
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	20,2	23,6	23,5
Pozostałe	0,1	0,2	0,6

Źródło: Statystyczne Opracowanie własne na podstawie danych z Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Kielcach

Wydatki budżetu gminy za 2015 rok zostały wykonane w wysokości 23 911 134,94 zł. Największą część wydatków ponad 90% stanowią wydatki bieżące.

Wykres 6 Struktura wydatków z budżetu Gminy Mirzec w 2014 roku

Źródło: Statystyczne Opracowanie własne na podstawie danych z Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Kielcach oraz na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Mirzec za 2014 rok

W gminie w 2014 roku 100% wydatków majątkowych przeznaczono na cele inwestycyjne. Wydatki majątkowe inwestycyjne stanowiły 16,1% wydatków ogółem budżetu gminy.

W latach 2012 - 2014 udział wydatków z poszczególnych działów względem wydatków ogółem ulegał zmianom. Największy procent wydatków ogółem stanowią wydatki na oświatę i wychowanie, które w 2014 stanowiły 44,8% wydatków. Największy wzrost wydatków nastąpił w dziale transport i łączność, był to wzrost rzędu 4,8 % w porównaniu z rokiem 2012. Największy spadek wydatków miał miejsce w dziale kultury fizyczna. Zestawienie dochodu budżetu gminy według działów prezentuje tabela poniżej.

Tabela 11 Wydatki budżetowe Gminy Mirzec w latach 2012 - 2014

Wydatki budżetu gminy według działań			
	2012	2013	2014
	w %		
Wydatki ogółem	100	100	100
Rolnictwo i łowiectwo	1,0	0,9	2,3
Transport i łączność	5,3	3,4	10,1
Gospodarka mieszkaniowa	0,3	0,4	0,0
Administracja publiczna	10,8	10,4	10,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,6	2,6	3,8
Różne rozliczenia	-	-	-
Oświata i wychowanie	47,8	45,8	44,8
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społ.	19,5	18,8	18,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,0	0,9	0,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,9	2,6	3,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,2	11,9	2,8
Kultura fizyczna	5,6	0,4	0,5
Działalność usługowa	0,0	0,1	0,0
Ochrona zdrowia	0,3	0,5	0,4
Pozostałe	1,8	1,3	1,7

Źródło: Statystyczne Opracowanie własne na podstawie danych z Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Kielcach

2.5. Infrastruktura komunalna i mieszkaniowa

W analizowanym okresie systematycznie zwiększała się zarówno liczba budynków mieszkalnych, jak i liczba mieszkań w Gminie Mirzec. W 2014 roku znajdowało się 2 220 mieszkań – liczba ta zwiększyła się w porównaniu do 2010 roku o 32. Systematycznie rośnie również przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania – z 88,1 m² w pierwszym roku analizy do 88,7 m² w ostatnim; oraz przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę – wynosząca 22,8 m² w 2010 roku i 23,5 m² w 2014 roku.

Tabela 12 Wybrane wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych Gminy Mirzec w latach 2010-2014

Wyróżnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	2 188	2 194	2 204	2 213	2 220
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	88,1	88,2	88,4	88,5	88,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	22,8	22,9	23,1	23,3	23,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wyposażenie mieszkań na terenie Gminy Mirzec w instalacje sanitarne należy ocenić przeciętnie. W 2014 roku do wodociągu podłączonych było 89,9% mieszkań, w centralne ogrzewanie wyposażonych było 75,6%, natomiast w łazienkę – 77,4%.

Tabela 13 Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarne

Wyróżnienie	2012	2013	2014
Wodociąg	89,8	89,9	89,9
Łazienka	77,3	77,4	77,4
Centralne ogrzewanie	75,5	75,6	75,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

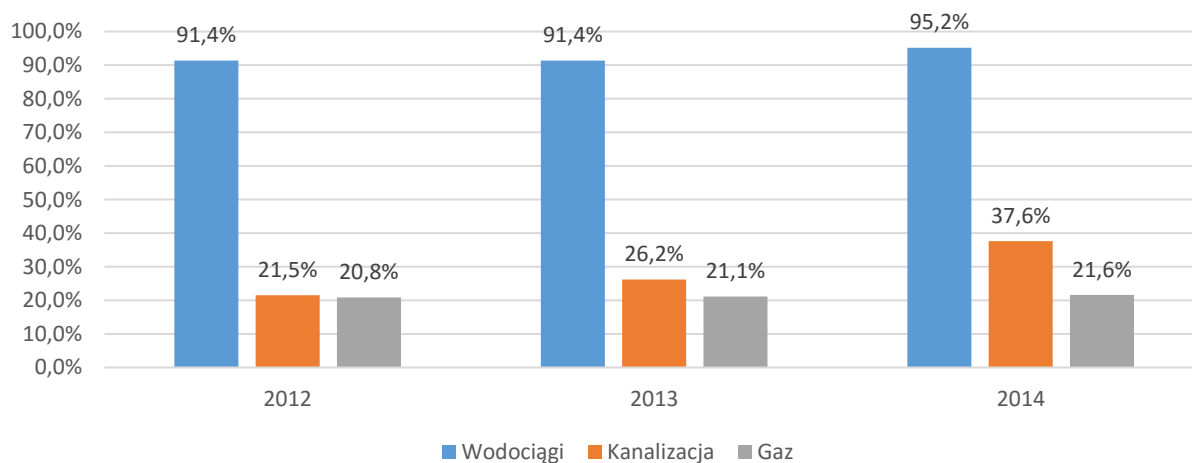
Według danych GUS w 2014 roku z sieci kanalizacyjnej w Gminie Mirzec korzystało 37,6% ludności, z wodociągu – 95,2%, natomiast z gazu 21,6%. Warto zauważyć, iż w latach 2012-2014 wzrósł odsetek ludności korzystającej z wszystkich instalacji.

Tabela 14 Odsetek ludności korzystających z instalacji w latach 2012-2014

Wyróżnienie	2012	2013	2014
Wodociąg	91,4	91,4	95,2
Kanalizacja	21,5	26,2	37,6
Gaz	20,8	21,1	21,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 7 Odsetek ludności korzystających z instalacji w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

3. Dostępność usług społecznych w Gminie Mirzec

3.1. Oświata i wychowanie

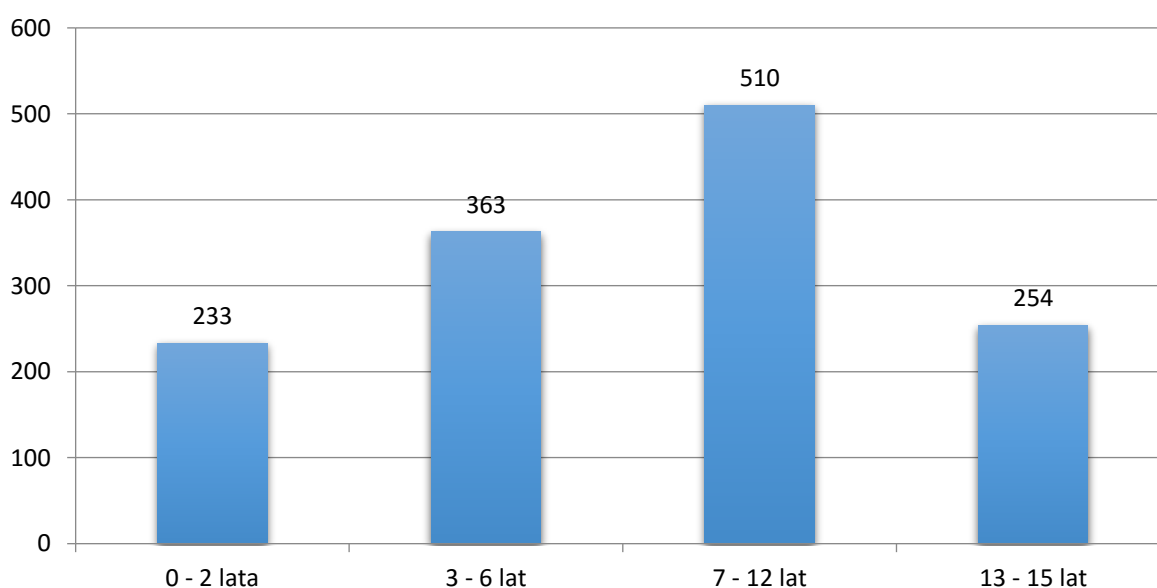
Na terenie Gminy Mirzec działają 2 placówki przedszkolne, 8 szkół podstawowych i 1 gimnazjum. Niestety na terenie Gminy nie funkcjonuje żaden żłobek. Do Szkół Podstawowych w roku szkolnym 2014/2015 uczęszczało 527 uczniów, do Gimnazjum 222 uczniów.

Tabela 15 Statystyka mieszkańców Gminy Mirzec wg wieku i płci w 2015 roku

Statystyka mieszkańców wg wieku i płci w 2015 roku			
WIEK	MEZCZYZN	KOBIET	OGÓŁEM
0-2	119	116	235
3	39	38	77
4-5	95	80	175
6	54	52	106
7	60	33	93
8-12	212	207	419
13-15	138	130	268
16-17	84	70	154
18	39	52	91
19-65	2864	0	2864
19-60	0	2344	2344
>65	506	0	506
>60	0	1090	1090
OGÓŁEM	4210	4212	8422

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z

Wykres 8 Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z *Vademecum Samorządowca*

Zestawienie danych dotyczących edukacji na terenie Gminy Mirzec prezentują poniższe tabele.

Tabela 16 Edukacja w Gminie Mirzec

Edukacja	2012/13	2013/14	2014/15
Żłobki ogółem	-	-	-
Dzieci przebywające w żłobkach w ciągu roku	-	-	-
Placówki wychowania przedszkolnego	8	8	8
w tym przedszkola	2	2	2
Miejsca w przedszkolach	104	84	84
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	204	233	217
W tym w przedszkolach	106	112	107
Szkoły podstawowe	8	8	8
Uczniowie szkół podstawowych	524	504	527
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	246	238	222
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:			
Podstawowych	11	11	11
Gimnazjalnych	22	22	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Kielcach

W 2014 roku subwencja oświatowa w gminie wyniosła 7176,1 tys. zł.

Na obszarze Gminy Mirzec funkcjonują 4 placówki biblioteczne, w tym Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec, i 3 filie biblioteczne we wsiach: Gadka, Małyszyn i Tychów Stary.

Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec, zgodnie z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25.10.1991 r. z późn. zmianami od 01.01.2007 r. prowadzi działalność jako instytucja kultury, której organem prowadzącym jest Gmina Mirzec. Działa na podstawie statutu uchwalonego przez Radę Gminy w Mircu z dnia 04 grudnia 2006 roku nr II/15/2006.

Tabela 17 Biblioteki i czytelnictwo w Gminie Mirzec w roku 2014

	2014
Biblioteki i filie	4
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	879
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Kielcach

Oprócz podstawowych zadań jakimi jest: gromadzenie, opracowywanie i wypożyczanie książek i umożliwianie bezpłatnego dostępu do Internetu, Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec, prowadzi także działalność kulturalno-oświatową. W ramach takiej działalności organizuje spotkania dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Tabela 18 Działalność kulturowo-oświatowa Biblioteki i Ośrodka Kultury Gminy Mirzec, w latach 2013-2014

ROK	Ilość spotkań	Ilość uczestników
2013	34	911
2014	82	Brak danych

Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Mircu

Gmina Mirzec ma bogate tradycje w działalności kulturalnej, podtrzymywane m.in. przez szkoły, biblioteki i Koła Gospodyń Wiejskich. W gminie funkcjonują: Gminny Dom Kultury i Integracji w Mircu w skład którego wchodzi: Centrum Twórczości Ludowej w Osinach i Klub Aktywności Wiejskiej w Tychowie Starym, Aktywny Klub Seniora działający przy Bibliotece i Ośrodku Kultury Gminy Mirzec,, zespoły folklorystyczne oraz szkolne zespoły muzyczne.

Po kilkunastoletniej przerwie odrodziła się działalność Kół Gospodyń Wiejskich oraz zespołów folklorystycznych. Funkcjonujące Zespoły Folklorystyczne to: "Jutrzenka" z Ostrożanki, "Kumosie" z Gadki, "Osiniarki" z Osin, "Tychowianie" z Tychowa Nowego i "Trębolanki" z Trębowca. W Tychowie Starym istnieje zespół śpiewaczy "Gromada" oraz kapela "Sąsiedzi".

3.2. Kultura

BIBLIOTEKA I OŚRODEK KULTURY GMINY MIRZEC

Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec,, zgodnie z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25.10.1991 r. z późn. Zm. Od 01.07.2013 r. prowadzi działalność jako instytucja kultury, której organem prowadzącym jest Gmina Mirzec. Działa na podstawie statutu uchwalonego przez Radę Gminy w Mircu z dnia 24 kwietnia 2013 roku Uchwała nr XXXII/190/2013.

W skład BiOK Gminy Mirzec wchodzi placówka główna w Mircu oraz:

- Centrum Twórczości Ludowej w Osinach;
- Klub Aktywności Wiejskiej w Tychowie Starym;
- Świetlica Sołecka „Activ – Małyszyn Górny dla Ciebie” w Małyszynie Górnym;
- Scena plenerowa wraz z amfiteatrem w Mircu.

W roku 2013 Gminny Dom Kultury i Integracji w Mircu , a obecnie Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec, był w fazie organizacji, budynek przeznaczony na jego działalność został oddany do użytku w lutym 2014 r. Z danych statystycznych wynika, iż łączna liczba osób, które skorzystały z tej instytucji w Mircu oraz jego placówek to 9474 osoby.

Tabela 19 Działalność Biblioteki i Ośrodka Kultury Gminy Mirzec w roku 2014

MIRZEC	1846 osób
- warsztaty plastyczne dla dzieci	214 osób
- zajęcia fitness dla dorosłych	118 osób
- zajęcia dla przedszkolaków	32 osoby
- gry i zabawy dowolne	1482 osoby
MAŁYSZYN	1673 osoby
- zajęcia plastyczne, rękodzieło, zajęcia dowolne	1355 osób
- gry i zabawy (X-box)	185 osób
- zajęcia muzyczne	76 osób
- spotkania wiejskie	57 osób
OSINY	4183 osoby
- kafejka internetowa i sala gier	3155 osób
- odwiedziny w Izbie Regionalnej	201 osób
- zajęcia rytmiczne	332 osób
- zajęcia rękodzielnicze	202 osoby
- zajęcia muzyczne	293 osoby
TYCHÓW STARY	1772 osoby
- warsztaty plastyczne	341 osób
- warsztaty kulinarne	82 osób
- warsztaty muzyczne	14 osób
- ogniska organizowane wspólnie z SP Tychów Stary	122 osób
- gry i zabawy dowolne (bilard, tenis stołowy)	1213 osób

Źródło: Gminny Dom Kultury i Integracji w Mircu

Tabela 20 Imprezy organizowane na terenie Gminy Mirzec w roku 2014

Lp.	IMPREZA	DATA	Współorganizator	Miejsce
1.	NIECH KOLEĘDA SIĘ NIESIE	04.01.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY
2.	FINAŁ WOŚP	12.01.2014	CTL OSINY	CTL OSINY
3.	OTWARCIE BIOK W MIRCU	30.01.2014	BiOK w MIRCU	BiOK w MIRCU
4.	ZAPUSTY NA LUDOWO	22.02.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY
5.	OKRĘŻNA NA DARCIE PIERZA	27.02.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY
6.	ROZSTRZYGNIECIE KONKURS NA STROIK WIELKANOCNY	04.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY

Lp.	IMPREZA	DATA	Współorganizator	Miejsce
7.	ROZNIKA KONSTYTUCJI 3 MAJA	03.05.2014	BiOK i UG w MIRCUC	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W MIRCUC
8.	OTWARCIE TERENÓW REWITALIZACYJNYCH MIRCA POŁĄCZONE Z FESTYNEM: GMINNY DZIEŃ DZIECKA.	01.06.2014	BiOK w MIRCUC, GBP, SP I PRZEDSZKOLE Z TERENU GMINY MIRZEC, GIMNAZJUM, GOPS	AMFITEATR W MIRCUC
9.	SOBÓTKA NA LUDOWO	22.06.2014	BiOK w MIRCUC, CTL I WSZYSTKIE KGW	OSINE - PLENER
10.	OSIŃSKIE ŚPIEWANIE NA POZĄTEK LATA	29.06.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY
11.	MIRZECKI FESTIWAL LUDOWY	16.07.2014	LGD, BiOK w MIRCUC	AMFITEATR W MIRCUC
12.	BIESIADA NA LUDOWO	17.07.2014	LGD, BiOK w MIRCUC	ŚWIETLICA SOŁECKA W MALYSZYNI
13.	DOŻYŃKI POWIATOWE	24.07.2014	BiOK w MIRCUC, POWIAT STARACHOWICKI	AMFITEATR W MIRCUC
14.	OGNISKO DLA DZIECI ZE SP W TYCHOWIE STARYM	06.09.2014	SP W TYCHOWIE STARYM, KAW W TYCHOWIE STARYM	KWA W TYCHOWIE STARYM
15.	ROZNIKA BITWY POD TYCHOWEM	16.09.2014	SP W TYCHOWIE STARYM, BiOK w MIRCUC, POWIAT STARACHOWICKI, OSP TYCHÓW STARY	PRZY POMNIKU W LESIE STARACHOWICKIM
16.	ŚWIĘTO PIECZONEGO ZIEMNIAKA	20.09.2014	BiOK w MIRCUC, CTL, KGW OSINY, OSP OSINY	OSINY - PLENER
17.	POŻEGNANIE LATA	28.09.2014	BiOK w MIRCUC, GOPS	AMFITEATR W MIRCUC
18.	WIECZÓR POEZJI I PIEŚNI LUDOWEJ	12.10.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY
19.	Z PIEŚNIĄ PRZEZ DZIEJE POLSKI	08.11.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY

Lp.	IMPREZA	DATA	Współorganizator	Miejsce
20.	OTWARCIE REMIZY W GADCE	09.11.2014	LGD, OSP GADKA, SP GADKA	REMIZA W GADCE
21.	ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI	11.11.2014	BiOKI i UG W MIRCUC	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W MIRCUC
22.	KONCERT ŚWIĄTECZNY	18.12.2014	BiOK W MIRCUC	BiOK W MIRCUC
23.	WIGILIA – INSCENIZACJA PRZYGOTOWANA DO NAGRANIA DLA TELEWIZJI KIELCE	18.12.2014	CTL, KGW OSINY	CTL OSINY

Źródło: Biblioteka i Ośrodek Kultury w Mircu

Ogółem we wszystkich imprezach organizowanych i współorganizowanych przez Bibliotekę i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec,, wzięło udział ok 3000 osób.

INFRASTRUKTURA SPORTU

Na terenie gminy istnieją obiekty sportowe, na których odbywają się liczne zawody i rozgrywki. Dynamiczny rozwój sportu datuje się od roku 1997, kiedy to zorganizowane zostały piłkarskie rozgrywki o Puchar Wójta, który zdobyła drużyna LZS-u z Gadki, pokonując w finale LZS z Tychowa Starego 4:0.

Powodzenie rozgrywek skłoniło władze gminy do zorganizowania ligi piłkarskiej, w której uczestniczyły zespoły z każdej wsi leżącej na terenie gminy. Pierwszym mistrzem został zespół z Gadki.

W roku 2012 założone zostało Mirzeckie Towarzystwo Sportowe "Leonard", którego prezesem został Jerzy Miśkiewicz.

Na terenie Gminy Mirzec działa także Uczniowski Klub Sportowy "Ibis", 27-220 Mirzec 10, przy Publicznym Gimnazjum w Mircu.

Program „Moje Boisko – Orlik 2012” zakłada budowę ogólnodostępnych, bezpłatnych kompleksów boisk sportowych wraz z szatniami i zapleczem socjalnym, w każdej gminie na terenie całego kraju. Założeniem Programu jest udostępnienie dzieciom i młodzieży nowoczesnej infrastruktury sportowej w celu aktywnego uprawiania sportu. Także Gmina Mirzec posiada taki kompleks - Mirzec – Mirzec Majorat 12 .

Zimą w sali gimnastycznej w Mircu odbywają się liczne turnieje piłkarskie, siatkarskie oraz tenisa stołowego. Rozgrywany jest również wieloetapowy turniej o miano najbardziej usportowionej gminy

Mirzec. Głównym organizatorem imprez jest pasjonat sportu, nauczyciel wychowania fizycznego z Gimnazjum Publicznego w Mircu - mgr Przemysław Strabanik. Prowadzone są także zajęcia z:

- siatkówka dla chłopców i dziewcząt;
- siatkówka – reprezentacja gminy;
- tenis stołowy - reprezentacja gminy;
- tenis stołowy dziewcząt;
- piłka nożna dziewcząt.

3.3. Opieka zdrowotna

Na terenie gminy Mirzec na stan 2012 roku działa jeden zakład opieki zdrowotnej, jest to: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mircu z filią w Jagodnem. Liczba zadeklarowanych pacjentów na dzień 30.06.2013r. wynosi 6800.

Ośrodek Zdrowia w Mircu zatrudnia czterech lekarzy medycyny, lekarza stomatologa, 6 pielęgniarek i 1 laborantka. W Ośrodku Zdrowia w Jagodnem pracuje lekarz medycyny, stomatolog i dwie pielęgniarki. W ostatnich latach w Ośrodku zdrowia w Mircu przeprowadzono remont, a Ośrodek zdrowia w Jagodnem przeniesiono do nowego lokalu. W ośrodku Zdrowia w Mircu kobiety mogą skorzystać ze specjalistycznej opieki medycznej- ginekologia. W szerszym zakresie, specjalistyczna opieka medyczna najbliższej znajduje się w Starachowicach, Skarżysku Kamiennej i w Kielcach.

Tabela 21 Opieka zdrowotna Gminy Mirzec w latach 2011-2014

	Jednostka miary	2011	2012	2013	2014
PRZYCHODNIE - AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA (STAN W DNIU 31 XII)					
Przychodnie					
ogółem	ob.	2	2	2	2
publiczne	ob.	2	-	-	-
przychodnie na 10 tys. ludności	ob.	2	2	2	2
Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu					
przychodnie ogółem	ob.	2	2	2	2
Podstawowa opieka zdrowotna - porady					
porady ogółem					
ogółem	-	31820	29775	37626	30531
przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu	-	31820	29775	37626	30531
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie					
porady lekarskie ogółem					
ogółem	-	-	31124	38961	32279
APTEKI I PUNKTY APTECZNE					
Apteki ogólnodostępne					

apteki	ob.	1	1	1	1
mgr farmacji	osoba	2	2	1	1
Punkty apteczne					
punkty apteczne	ob.	1	1	1	1
Apteki – wskaźniki					
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	8442	8447	8420	8379

Źródło: Gminny Dom Kultury i Integracji w Mircu

W roku 2014 udzielono łącznie 32 709 porad lekarskich, w tym 32 416 to porady udzielone w obu ośrodkach, a 293 to porady udzielone w domu pacjenta.

Gmina Mirzec przystąpiła do opracowania stosownego programu będącego swoistym planem działań w przedmiocie gimnastyki korekcyjnej i zapobiegania wadom postawy. Jednym z celów Programu będzie krzewienie aktywności ruchowej poprzez zajęcia gimnastyki korekcyjnej(w czasie wolnym od zajęć szkolnych) w kierunku wyeliminowania deficytów narządów i ruchu poprawy ogólnej sprawności ruchowej na wybudowanej do tego celu specjalistycznej siłowni plenerowej ze ścieżką zdrowia w ramach rewitalizacji przestrzeni publicznej. Ponadto kształtowanie świadomości zdrowego stylu życia wśród uczniów i rodziców. Przy realizacji programu będą czynione zabiegi współpracy z ośrodkiem rehabilitacji Powiatowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Starachowicach w zakresie diagnostyki wad postawy ciała i zaburzeń równowagi oraz z innymi podmiotami zajmującymi się gimnastyką korekcyjną. Uczestnictwo w niniejszym Programie zadeklarował SPZOZ –Ośrodek Zdrowia w Mircu. Program będzie komplementarny i uzupełniający z obecnie dostępnymi i realizowanymi formami korekcji wad postawy ciała dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Mirzec poprzez uczęszczanie do wyspecjalizowanych ośrodków gimnastyki korekcyjnej, zakładów rehabilitacji, zajęciach na basenie itp.

Program gimnastyki korekcyjnej i zapobiegania wadom postawy ciała wśród uczniów gminy Mirzec będzie integralnie powiązany i komplementarny z działaniami rewitalizacyjnymi infrastruktury publicznej ośrodka zdrowia w Mircu i zdegradowanych otwartych terenów publicznych na których planowane jest utworzenie stref: turystyki, relaksu i aktywności.

3.4. Pomoc społeczna

W gminie Mirzec zadania pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działalności jest umożliwienie bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Jednocześnie w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia. Lokalnymi politykami społecznymi są pracownicy socjalni zatrudnieni w ośrodku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego, utworzoną do realizowania zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek realizuje również zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie, zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Obejmuje swoją działalnością 10 sołectw. Gmina jest podzielona na 4 rejony opiekuńcze, które obsługuje 4 pracowników socjalnych. Działanie Ośrodka koncentruje się przede wszystkim na zadaniach mających na celu przeciwdziałaniu bierności zawodowej klientów pomocy społecznej, poprzez realizowanie działań aktywizujących (praca socjalna, kontrakty socjalne) oraz ograniczenie pomocy finansowej na rzecz pomocy niematerialnej, które będą zmierzać do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin.

3.5. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne, jako jedno z zadań własnych gminy jest realizowane przez Urząd Gminy i dyrektorów (kierowników) podległych jednostek organizacyjnych we współdziałaniu ze służbami powiatu starachowickiego, Komendą Powiatową Policji i Komendą Powiatową PSP.

W gminie powołany został Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, któremu przewodniczy Wójt Gminy i koordynuje wszystkie zadania w powyższym zakresie.

POLICJA

Ogółem w 2013 roku w tzw. 7 podstawowych kategoriach na terenie Gminy Mirzec stwierdzono 36 przestępstw, z których wykryto sprawców w 6 przypadkach z wykrywalnością na poziomie 16,7 %. Analogicznie w roku 2014 stwierdzono 33 przestępstwa, a wykryto 12 z wykrywalnością wynoszącą 36,4%.

Tabela 22 Przestępstwa na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014

	2013			2014		
	stwierdzone	wykryte	wykrywalność	stwierdzone	wykryte	wykrywalność
Kradzież	18	5	27,8%	12	5	41,7%
Włamanie	11	0	0	11	2	18,2%
Kradzież pojazdu	0	0	0	0	0	0
Zniszczenie mienia	6	1	16,7%	6	2	33,3%
Bójka/pobicie	0	0	0	0	0	0

Uszkodzenie ciała	1	0	0	4	3	75%
Rozbój/ wymuszenie	0	0	0	0	0	0
RAZEM	36	6	16,7%	33	12	36,4%

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach

Tabela 23 Przestępstwa narkotykowe na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014

	2013			2014		
	stwierdzone	wykryte	wykrywalność	stwierdzone	wykryte	wykrywalność
Posiadanie narkotyków odurzających	3	2	66,7%	1	1	100%
Udzielanie środków odurzających	6	6	100%	0	0	0

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach

Na terenie Gminy Mirzec w 2013 r. odnotowano ogółem 529 interwencji, 438 z nich dotyczyło interwencji publicznych, a 91 interwencji domowych. W tym samym okresie w 2014 r. podejmowanych interwencji na terenie Gminy Mirzec było 523 z tego 456 interwencji w miejscu publicznym, a 67 interwencji domowych. Interwencje publiczne z reguły dotyczyły wykroczeń porządkowych, przeciwko porządkowi publicznemu i z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Tabela 24 Interwencje Policji na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014

INTERWENCJE	2013	2014
Domowe	91	67
W miejscu publicznym	438	456
RAZEM	529	523

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach

Statystyki dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie Gminy Mirzec przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25 Bezpieczeństwo drogowe na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014

	2013	2014
Wypadki	8	7
Kolizje	46	49
Zabici	1	0
Ranni	7	7
Ogółem zdarzeń	62	63

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach

W 2013 roku zarejestrowano 40 (36 Policja, 4 GOPS) Niebieskich Kart w związku z przemocą stosowaną wśród rodzin na terenie Gminy Mirzec, a w roku 2014 było ich 28 (tylko Policja).

Gmina Mirzec nie posiada stałego Komisariatu Policji. Przy Urzędzie Gminy działa Policyjny Punkt przyjęć Interesantów w Mircu, czynny dwa razy w tygodniu. W roku 2014 w Punkcie tym zostało przyjętych 78 osób.

STRAŻ POŻARNA

W Gminie Mirzec funkcjonuje 8 Jednostek OSP, w tym 5 jednostek wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP Gadka, Mirzec, Osiny, Ostrożanka i Tychów Stary), a pozostałe 3 jednostki (OSP Jagodne, Trębowiec, Tychów Nowy) wykonują zadania tylko na rzecz gminy.

Zestawienie wyjazdów Jednostek OSP w latach 2013-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26 Zestawienie wyjazdów Jednostek OSP w latach 2013-2014

Jednostka OSP	Ilość zdarzeń	
	2013	2014
OSP Gadka	16	23
OSP Jagodne	1	9
OSP Mirzec	17	31
OSP Osiny	18	17
OSP Ostrożanka	9	10
OSP Trębowiec	11	4
OSP Tychów Nowy	0	2
OSP Tychów Stary	13	9
RAZEM	85	105

Źródło: Dane pozyskane z Urzędu Gminy w Mircu

4. Aktywność społeczna mieszkańców Gminy Mirzec

4.1. Organizacje pozarządowe i aktywność lokalnych społeczności

Pod względem rozwoju społecznego, istotnym obszarem aktywności społeczeństwa jest zaangażowanie w działalność organizacji pozarządowych. W świetle danych Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) na terenie Gminy Mirzec swoją siedzibę posiada 15 takich organizacji, nie licząc podmiotów będących w stanie likwidacji. Prawie połowę (46,7% - 7 podmiotów) stanowią ochotnicze straże pożarne. W dalszej kolejności są to stowarzyszenia (26,7% - 4), spółdzielnia (13,3% - 2), kółka rolnicze (6,7% - 1). Ponadto na terenie gminy działa fundacja hipoterapii i jazdy konnej.

4.2. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi

Współpraca Gminy Mirzec z organizacjami pozarządowymi odbywa się na podstawie *Rocznego Programu Współpracy Gminy Mirzec z Organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok*, przyjętego Uchwałą XVI/108/2015 z dnia 27 listopada 2015 roku.

Głównym celem współpracy Gminy Mirzec z organizacjami pozarządowymi jest *Rozwój zakresu i form współpracy Gminy Mirzec z organizacjami pozarządowymi*. Może ona mieć formę zarówno finansową poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych bądź pozafinansową, polegającą m.in. na:

- wzajemnym informowaniu o planowanych kierunkach działań;
- konsultowaniu projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych;
- publicznym organizowaniu spotkań w celu oceny funkcjonowania współpracy i szukania innych niż budżet gminy źródeł finansowych na zadania w sferze pożytku publicznego;
- publicznym prowadzeniu i aktualizacji bazy organizacji pozarządowych na stronie internetowej gminy, w tym informowanie o ich działalności, jako promocji tych organizacji społecznych;
- udzielaniu rekomendacji organizacjom współpracującym z gminą, które ubiegają się o dofinansowanie działań społecznych z innych źródeł.

W 2016 roku organizacje określiła do realizacji 5 zadań, przy wsparciu finansowym z budżetu Gminy Mirzec w ramach ogłoszonych konkursów ofert, w tym w ramach poszczególnych priorytetów:

- Priorytet 1 *Rozwój sportu i działań rekreacyjnych* – 2 zadania, w łącznej kwocie dotacji 6 000 zł;
- Priorytet 2 *Upowszechnienie kultury ludowej, kultywowanie tradycji lokalnych w tym dbałość o gminne dobra kultury* – 2 zadania; 4 000 zł;
- Priorytet 3 *Podtrzymanie i upowszechnienie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej* – 1 zadanie; 4 000 zł;

5. Wyzwania lokalnej polityki społecznej

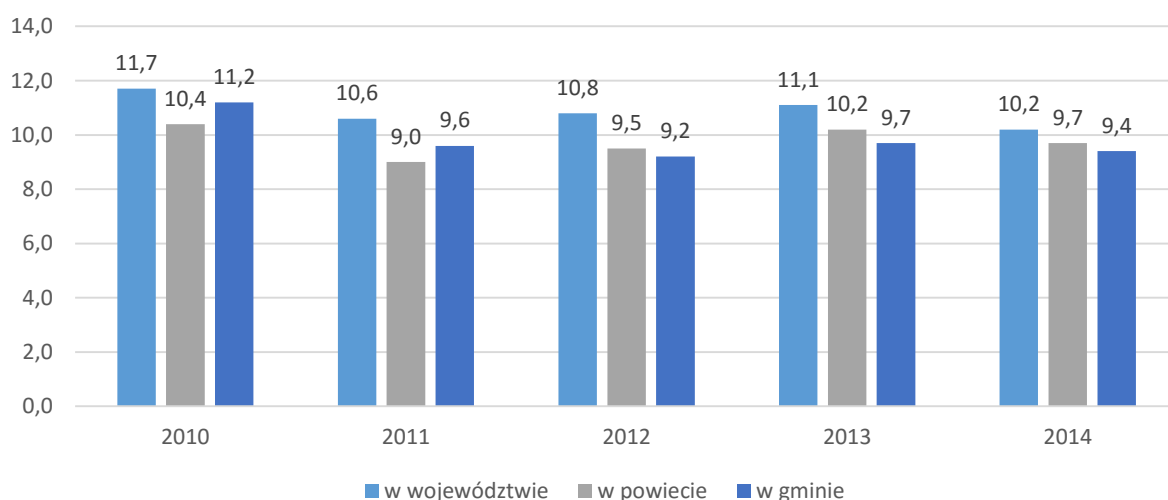
5.1. Główne problemy społeczne w ujęciu pomocy społecznej

Problem społeczny to swojego rodzaju stan rzeczywistości, oceniany przez znaczną część społeczeństwa negatywnie, jako rozbieżność pomiędzy tym jak jest, a tym jak być powinno.

Następstwem problemów społecznych są przejawy wykluczenia społecznego. Pieczę nad pomocą społeczną i reagowaniem na pojawiające się zjawiska problematyczne w tym wymiarze stanowi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2014 roku pomocą społeczną, bez względu na jej rodzaj i formę zostały objęte 311 rodziny, liczące łącznie 790 osób, co stanowiło 9,4% mieszkańców Gminy Mirzec.

Wykres 5 Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na terenie Gminy Mirzec

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Kielcach

Jak można zaobserwować z danych na powyższym rysunku, w ramach gminy liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z roku na rok nieznacznie maleje z nieznacznymi wahaniami. W obrębie powiatu i województwa jest podobnie z małymi wahaniami utrzymuje się odpowiednio w okolicach 11 - 10 %.

W 2014 r. w Gminie Mirzec wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły **4 752,2 tys. zł.**

Tabela 27 Parametry statystyczne gminnej pomocy społecznej w latach 2012-2014

	Jednostka miary	2012	2013	2014
ŚRODOWISKOWA POMOC SPOŁECZNA				
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego				
ogółem	gosp.	292	312	311
poniżej kryterium dochodowego	gosp.	186	213	191
powyżej kryterium dochodowego	gosp.	106	99	120
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku				

ogółem	osoba	770	817	790
poniżej kryterium dochodowego	osoba	496	543	468
powyżej kryterium dochodowego	osoba	274	274	322
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku				
ogółem	%	9,2	9,7	9,4
poniżej kryterium dochodowego	%	5,9	6,4	5,6
powyżej kryterium dochodowego	%	3,3	3,2	3,8
ŚWIADCZENIA RODZINNE				
Korzystający ze świadczeń rodzinnych				
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	-	357	311	283
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	osoba	701	608	556
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	621	535	492
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	38,3	33,4	31,5
Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku - ogółem				
kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	2642	2494	2284
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	tys. zł	1342	1264	1139
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	tys. zł	756	765	751

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 28 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia według sprawozdania GOPS

	2013	2014	2015
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
ZASIŁEK STAŁY			
Liczba osób	71	69	73
Liczba świadczeń	662	715	752
Kwota świadczeń w złotych	285 368	309 570	354 564
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących			
Liczba osób	58	56	61
Liczba świadczeń	539	570	647
Kwota świadczeń w złotych	248 455	268 052	337 468
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie			
Liczba osób	14	14	13
Liczba świadczeń	123	145	105
Kwota świadczeń w złotych	36 913	41 518	33 425
ZASIŁEK OKRESOWY			
Liczba osób	101	89	101
Liczba świadczeń	359	381	381
Kwota świadczeń w złotych	129 437	136 984	135 790
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia			
Liczba osób	78	71	83

Liczba świadczeń	268	295	289
Kwota świadczeń w złotych	107 733	113 794	109 897
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby			
Liczba osób	22	22	28
Liczba świadczeń	62	67	86
Kwota świadczeń w złotych	14 093	17 753	24 977
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności			
Liczba osób	3	0	0
Liczba świadczeń	7	0	0
Kwota świadczeń w złotych	1 498	0	0
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego			
Liczba osób	0	0	0
Liczba świadczeń	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b			
Liczba osób	0	0	0
Liczba świadczeń	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM			
Liczba osób	184	169	179
Kwota świadczeń w złotych	81 905	64 670	62 490
Zasiłek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”			
Liczba osób	84	82	106
Liczba świadczeń	107	93	168
Kwota świadczeń w złotych	19 083	17 145	30 001
Zasiłki celowe przyznane niezależnie od dochodu na podstawie art. 39a ust. 1 i 2			
Liczba osób	0	0	0
Liczba świadczeń	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
POSIŁEK OGÓŁEM			
Liczba osób	206	212	196
Liczba świadczeń	23 454	23 638	22 299
Kwota świadczeń w złotych	77 458	80 855	73 000
Dla dzieci			
Liczba osób	194	200	185
Liczba świadczeń	21 286	22 189	21 189
Kwota świadczeń w złotych	75 261	72 773	69 437
Posiłek – świadczenia przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”			
Liczba osób	206	212	196
Liczba świadczeń	23 454	23 638	22 299

Kwota świadczeń w złotych	77 458	80 855	73 000
Dla dzieci			
Liczba osób	199	204	192
Liczba świadczeń	22 027	22 088	21 189
Kwota świadczeń w złotych	72 435	72 773	69 183
SCHRONIENIE			
Liczba osób	0	0	0
Liczba świadczeń	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	0	0	0
UBRANIE			
Liczba osób	0	0	0
Liczba świadczeń	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU			
Liczba osób	2	0	0
Liczba świadczeń	2	0	0
Kwota świadczeń w złotych	6 000	0	0
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba osób	4	5	4
Liczba świadczeń	48	45	48
Kwota świadczeń w złotych	103 904	88 976	95 372
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY			
INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI			
Liczba osób	0	0	0
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)			
Liczba osób	0	0	0
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA			
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	10	13	13
Liczba rodzin wspierających	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	0	0	30 839

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu

Dane statystyczne uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu obrazują liczbę rodzin korzystających z pomocy GOPS według powodów jej przyznania w latach 2013-2015. Dane zaprezentowane zostały w poniższych tabelach.

Tabela 29 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS według powodów jej przyznania w latach 2013-2015

Powód przyznania pomocy GOPS	Rok		
	2013	2014	2015
Ubóstwo	7	4	7
Sieroctwo	0	0	0

Bezdomność	1	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	1	4
w tym: wielodzietność	1	1	1
Bezrobocie	170	133	152
Niepełnosprawność	120	100	131
Długotrwała lub ciężka choroba	210	174	219
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym:	55	38	51
Rodziny niepełne	39	27	42
Rodziny wielodzietne	20	15	14
Przemoc w rodzinie	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	8	4	5
Narkomania	0	0	0
Trudności po opuszczeniu zakładów karnych	6	2	4
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Zdarzenie losowe	5	7	7
Sytuacja kryzysowa	2	1	2
Kłęska żywiołowa i ekologiczna	2	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu

Jak wynika z powyższych danych zawartych w tabeli w roku 2015 najwięcej rodzin korzystało z pomocy GOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz z powodu bezrobocia. Analizując poprzednie lata największy spadek miał miejsce w aspekcie bezrobocia, gdzie w roku 2013 korzystało z tego typu pomocy aż 170 rodzin, a w roku 2015 już tylko 152 rodziny. Znaczący wzrost nastąpił w sferze pomocy w usługach niepełnosprawności.

5.2. Bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z najdotkliwszych i najtrudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Niejednokrotnie stanowi bowiem przyczynę zagrożenia bądź dotknięcia wykluczeniem społecznym – szczególnie gdy towarzyszy mu niepełnosprawność, ubóstwo, alkoholizm czy odbywanie w przeszłości kary pozbawienia wolności, które same w sobie również mogą prowadzić do wykluczenia społecznego.

Bezrobocie stanowi istotny problem na terenie Gminy Mirzec, choć jak wskazują dane problem ten z roku na rok maleje. Według danych GUS oraz PUP w Starachowicach bezrobocie na terenie Gminy Mirzec w ostatnich latach zmniejsza się i na koniec roku 2014 wynosiło 9,1 %.

Tabela 30 Bezrobocie na terenie Gminy Mirzec w latach 2012-2014

	Jednostka miary	2012	2013	2014
BEZROBOCIE REJESTROWANE				
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
ogółem	osoba	613	597	470
mężczyźni	osoba	339	333	251
kobiety	osoba	274	264	219
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci				
ogółem	%	11,8	11,5	9,1
mężczyźni	%	11,7	11,5	8,7
kobiety	%	11,8	11,4	9,5
PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD				
Pracujący wg płci				
ogółem	osoba	389	389	375
mężczyźni	osoba	106	97	87
kobiety	osoba	283	292	288
Pracujący na 1000 ludności				
ogółem	osoba	46	46	45

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Dane dotyczące rynku pracy w Gminie Mirzec na tle powiatu starachowickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31 Wybrane dane o rynku pracy w roku 2014

Dane	Powiat Starachowicki	Gmina Mirzec
Pracujący	18 665	375
Bezrobotni zarejestrowani	5 527	470
w tym kobiety w %	45,6	46,6
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	9,7	9,1
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	9,6	9,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystycznego Vademecum Samorządowca

Przyczyn powstawania bezrobocia można upatrywać w różnych źródłach – do podstawowych zalicza się jednak trzy grupy czynników: 1) indywidualne; 2) koniunkturalne oraz 3) instytucjonalne. Pierwsze z wymienionych to czynniki stanowiące pochodną indywidualnych preferencji, a także związane z jego charakterystyką, czyli m.in. brak ofert pracy spełniających określone oczekiwania, chęć znalezienia pracy blisko miejsca zamieszkania, poziom wykształcenia, umiejętności czy sprawność fizyczna. Czynniki koniunkturalne wpływają bezpośrednio na wielkość popytu na pracę, a więc zapotrzebowania na pracowników zgłaszanego przez pracodawców. Można wśród nich wymienić np. kryzys gospodarczy czy wprowadzenie nowych technologii.

Czynniki instytucjonalne to natomiast system pomocy osobom bezrobotnym, mechanizm płacy minimalnej, system podatkowy czy działalność związków zawodowych.¹

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach z listopada 2015 r. stan bezrobocia wynosił 370 osób w tym 159 osób to kobiety.

Szczególnym problemem lokalnego rynku pracy jest długotrwałe bezrobocie – przedłużający się czas pozostawania bez zatrudnienia zwiększa bowiem zagrożenie wykluczeniem społecznym. W listopadzie 2015 roku w rejestrze PUP pozostało aż 212 osób tej kategorii, które stanowiły 57,3% ogółu bezrobotnych.

Tabela 32 Wybrane dane PUP o bezrobociu na terenie Gminy Mirzec

BEZROBOTNI OGÓŁEM (dane z listopada 2015 r.)	370
W tym posiadających gospodarstwo rolne	92
Osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	16
Bez kwalifikacji zawodowych	72
Bez doświadczenia zawodowego	64
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	334
do 30 roku życia	112
długotrwałe bezrobotne	212
powyżej 50 roku życia	95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Starachowicach

W szczególnej sytuacji na rynku pracy są również bezrobotni do 30 roku życia (30,2%), powyżej 50 roku życia (25,7%), bez doświadczenia zawodowego (17,3%).

5.3. Uzależnienia

W świetle definicji WHO, uzależnienie rozumiane jest jako stan psychiczny i fizyczny, który wynika z interakcji organizmu z substancją psychoaktywną. Charakteryzuje się on zmianami zachowania oraz koniecznością przyjmowania substancji w sposób okresowy bądź ciągły – w celu doświadczenia jej wpływu bądź uniknięcia objawów towarzyszących jej brakowi w organizmie.

Uzależnienie w kontekście dysfunkcji społecznych rozumiane jest jednak szerzej i dwojako – jako silną i nabytą potrzebę 1) zażywania konkretnych substancji takich jak alkohol (alkoholizm), narkotyki (narkomania) czy lekarstwa (lekomania); 2) wykonywania określonych czynności (np. uprawianie hazardu, oglądanie telewizji, korzystanie z Internetu, robienie zakupów, granie w gry komputerowe). W obu tych wymiarach uzależnienie może przynieść negatywne konsekwencje –

¹ *Bezrobocie – między diagnozą a działaniem*, red. naukowa dr J. Starega-Piasek, Warszawa 2013, s. 15-16.

utrudnia bowiem prawidłowe funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne. Niejednokrotnie prowadzi nie tylko do utraty zdrowia, ale także do wykluczenia społecznego, przestępczości oraz problemów i dysfunkcji w rodzinie.

Określenie rzeczywistej skali zjawiska uzależnień nie jest możliwe, ponieważ niejednokrotnie mają one nieuświadomiony charakter i są trudne do zdiagnozowania. Utrudnienie stanowi też fakt pojawiania się coraz to nowych rodzajów uzależnień oraz fragmentaryczność statystyk różnych instytucji i organizacji zajmujących się problematyką uzależnień.

W 2015 roku z tytułu alkoholizmu z pomocy społecznej korzystało 5 rodzin, w skład których wchodziło 7 osób. Z tytułu Narkomania nie stanowiła natomiast powodu udzielenia pomocy społecznej. Zasadniczo w latach 2013-2015 liczby uzależnień z roku na rok malały.

5.4. Przemoc w rodzinie

W świetle art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oznacza jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc domowa może przyjmować różnorodne formy, w tym m.in.:

- fizyczną np. wymierzanie policzków, bicie, kopanie;
- seksualną, polegającą na zmuszaniu do określonych zachowań i kontaktów seksualnych;
- psychiczną – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby lub tego, co do niej należy, m.in. zastraszanie, poniżanie, ubliżanie, szantaż;
- ekonomiczną/materialną oznaczającą odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej, niszczenie przedmiotów itp.

Odzwierciedlenie uwarunkowań przemocy w rodzinie stanowią statystyki pomocy społecznej. Założono 28 Niebieskich Kart dla 25 rodzin. W 2013 roku założono Niebieskie Karty dla 40 rodzin (36 przez Policję oraz 4 przez GOPS)- prace opiekuńcze podjęto z 33 rodzinami. Rok 2015 to 45 Niebieskich Kart i 44 prace opiekuńcze, natomiast rok 2016 to 7 Niebieskich Kart i praca z 8 rodzinami. W celu ograniczenia zjawiska przemocy i pomocy ofiarom przemocy został

powołany w dniu 30.03.2011 roku Zarządzeniem Wójta Gminy Nr 18/2011 Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład którego wchodzi przedstawiciele policji , pomocy społecznej, oświaty, sądu, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowej. Obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu.

W 2015 roku Zespół Interdyscyplinarny uczestniczył w 13 spotkaniach. Na posiedzeniach były omawiane sprawy organizacyjne pracy zespołu i grup roboczych, a także dokonywano oceny sytuacji w rodzinach w wyniku prowadzonego monitoringu i podejmowanych działań . W rodzinach tych diagnozowano sytuację i utworzono 39 Grup Roboczych dla 39 rodzin. W skład których wchodził policjant, pracownik socjalny z danego terenu oraz terapeutka ds. przeciwdziałania przemocy, pielęgniarka środowiskowa oraz członek Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku występowania uzależnienia od alkoholu w rodzinie. Natomiast w sytuacjach dzieci w rodzinie zaangażowany był pedagog szkolny i kurator sądowy. Zespół Interdyscyplinarny pracował z 5 pozostałymi rodzinami dla których utworzono indywidualne plany pomocy oraz sporządzono 5 Niebieskich Kart C z ofiarami przemocy oraz 2 Niebieskie Karty D z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy.

Grupy Robocze uczestniczyły w 70 spotkaniach, które były prowadzone w indywidualnych przypadkach. W trakcie tych spotkań przeprowadzono rozmowy z ofiarami i sprawcami przemocy, wypełniano 31 Niebieskich Kart-C” z ofiarami przemocy i utworzono indywidualne plany pomocy w tych rodzinach oraz 18- „ Niebieskich Kart-D” ze sprawcami przemocy oraz podjęto stosowne działania wobec tych osób i rodzin.

W ramach tych działań pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu udzielali pomocy w następującym zakresie tj. :

- diagnozowali sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie , że jest dotknięta przemocą w rodzinie – w 44 rodzinach

- uczestniczyli w interwencjach – w 36 rodzinach – udzielali kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej – w 44 rodzinach

- prowadzili rozmowy z osobami , wobec których istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy- z 36 ofiarami przemocy)

– prowadzili rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie – z 20 sprawcami przemocy, informowali te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii odwykowej- 9 osób.

W wyniku pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych skierowano sprawy 21 osób do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mircu o podjęcie działań oraz skierowano 3 osoby do Prokuratury i Sądu w Starachowicach – Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację i podjęcie stosownych działań w związku z niekorzystną sytuacją w rodzinie. Ponadto skierowano 31 osoby do Punktu Konsultacyjny dla osób doświadczających przemoc w rodzinie oraz współuzależnionych na spotkania z terapeutką ds. przeciwdziałania przemocy . Współpracowano z Ośrodkiem Leczenia Uzależnień w Starachowicach, gdzie osoby podejmowały leczenie odwykowe w systemie dziennym, z których skorzystało 3 osoby oraz ze Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy, gdzie 2 osoby odbyła terapię odwykową w systemie zamkniętym .

Ponadto rozpowszechniono ulotki i plakaty zawierające informacje dotyczące przemocy w rodzinie oraz dostępnych form przemocy dla osób uwikłanych w przemoc domową. Na ulotkach i plakatach umieszczony jest telefon zaufania oraz kontakt do Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „ Niebieska Linia” oraz Stowarzyszenia „ Przyszań” w Starachowicach i informacja o zakresie udzielanych przez nich porad dla osób stosujących przemoc i doznających przemocy. Informacja o zadaniach Zespołu Interdyscyplinarnego została zamieszczona na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu. Ponadto członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w 2015 roku brali udział w 3 dniowym szkoleniu na temat „ Przeciwdziałanie przemocy w rodzime .

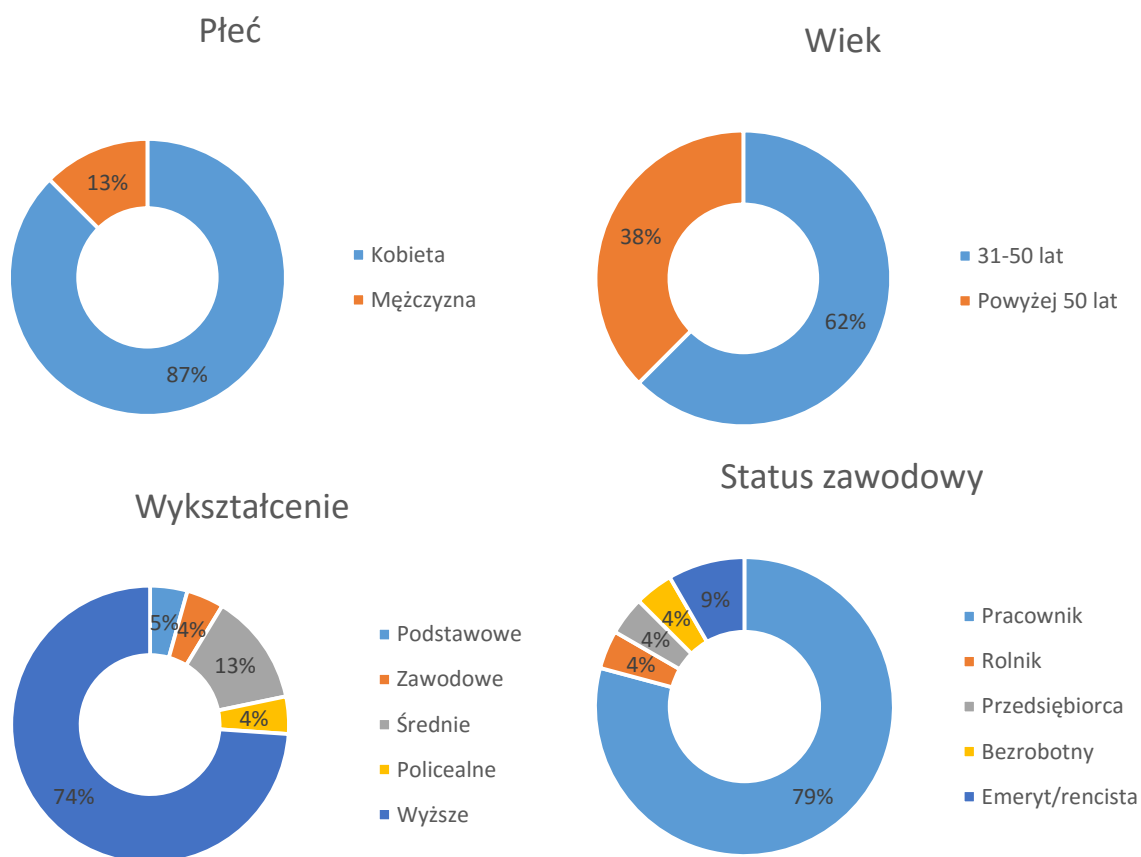
5.5. Potrzeby i problemy społeczne z perspektywy liderów i społeczności lokalnej

Dopełnienie diagnozy sytuacji społecznej Gminy Mirzec stanowi perspektywa lokalnych liderów, którzy stykają się z problemami i potrzebami mieszkańców w swojej codziennej pracy oraz społeczności, których te problemy dotyczą.

Podczas warsztatów i badań ankietowych zdiagnozowano potrzeby i problemy społeczne oraz zebrano pomysły na działania polepszające społeczną sytuację w gminie Mirzec. W badaniu wzięło udział 24 osoby, byli to głównie osoby będące pracownikami różnych instytucji a także mieszkańcy gminy.

Ankieta składała się z 16 pytań i dotyczyła głównie oceny sytuacji w gminie i spraw związanych z pomocą społeczną i problemami społecznymi.

Wykres 9 Metryczka z ankiety

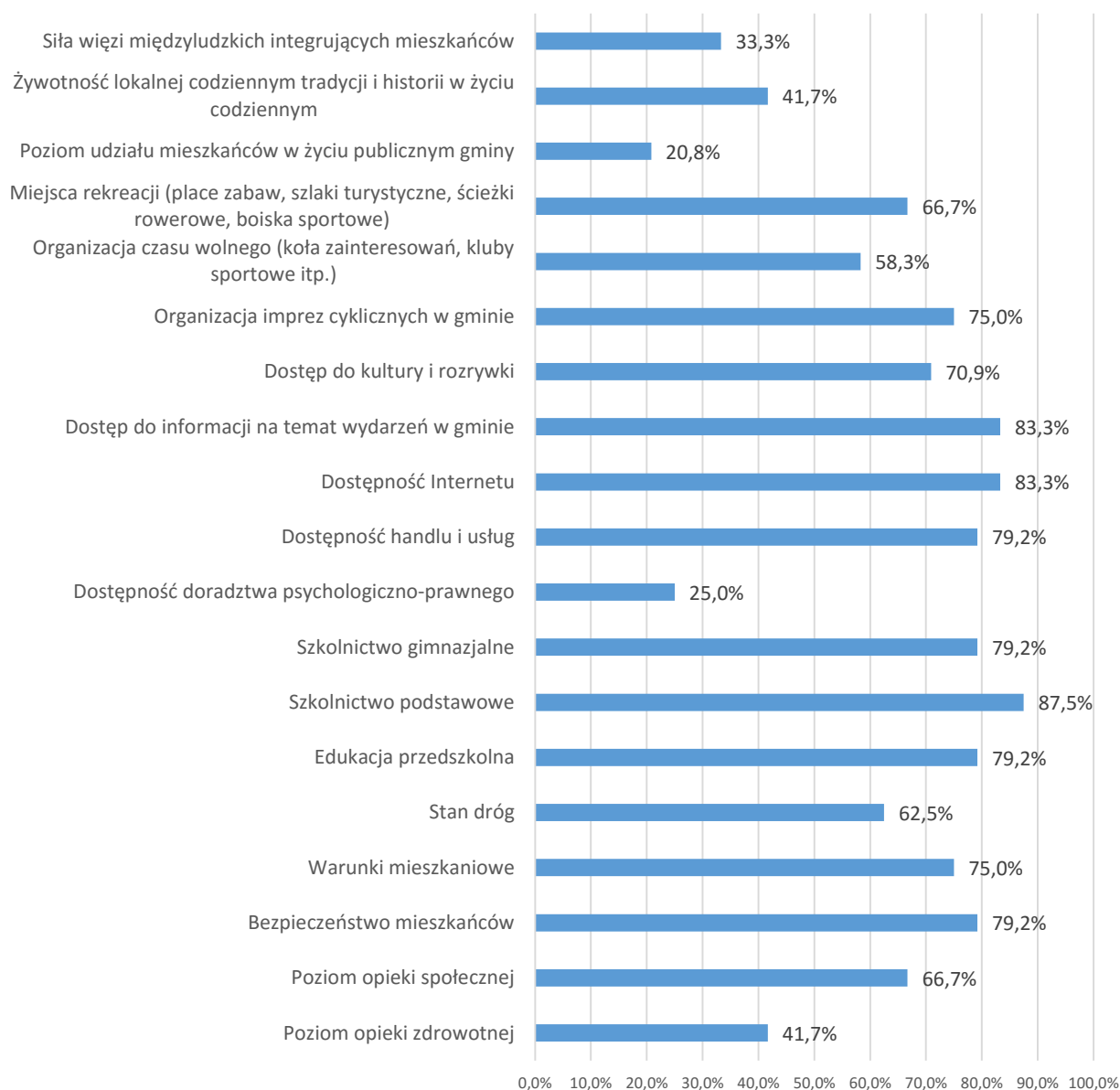

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety

Pytanie 1 dotyczyło zadowolenia mieszkańców z warunków życia w gminie. Rozkład odpowiedzi na to pytanie zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 10 Rozkład odpowiedzi na pytanie 1 z ankiety

W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z warunków życia w Gminie? (% odp. zadowolony i b. zadowolony)

Źródło: Opracowanie własne

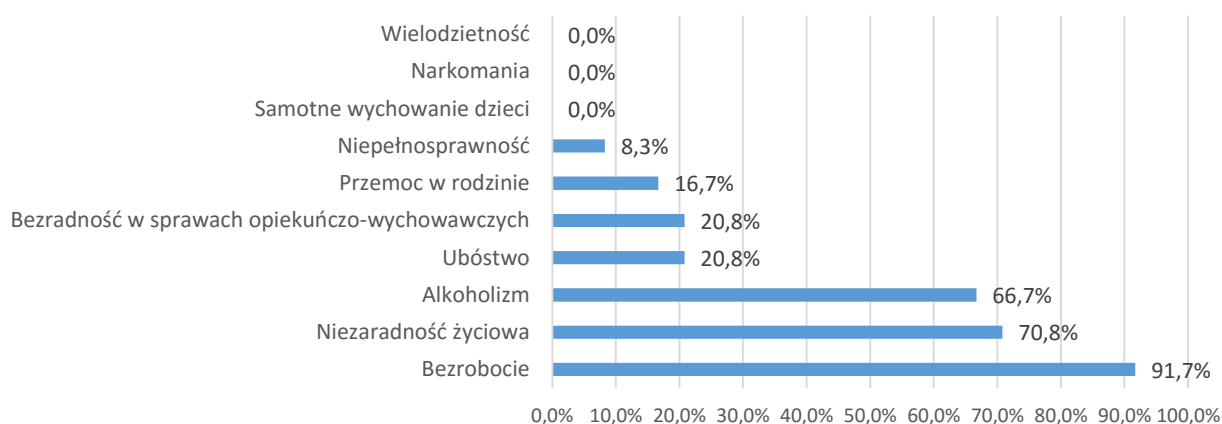
Najmniej badanych wskazało zadowolenie z: **poziomu udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy (20,8%)**, **dostępności doradztwa psychologiczno-prawnego (25%)**, **siły więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców (33,3%)**. Wskazywać to może na małą integrację mieszkańców i ich zaangażowanie w życie publiczne.

Pytanie 2 związane było z określeniem głównych przyczyn problemów społecznych mieszkańców gminy, utrudniające warunki życia. Najwięcej wskazań dotyczyło: **bezrobocia (91,7%)**, **niezaradności życiowej (70,8%)** oraz **alkoholizmu (66,7%)**. Inne, już mniej liczne wskazania związane były

z: ubóstwem (20,8%), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (20,8%), przemocą w rodzinie (16,7%) oraz niepełnosprawnością (8,3%). Zdaniem respondentów przyczyną problemów społecznych w Gminie NIE jest: samotność w wychowaniu dzieci, narkomania oraz wielodzietność.

Wykres 11 Rozkład odpowiedzi na pytanie 2 z ankiety

Jakie są główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców Gminy powodujące trudne warunki życia? (% wskazań)

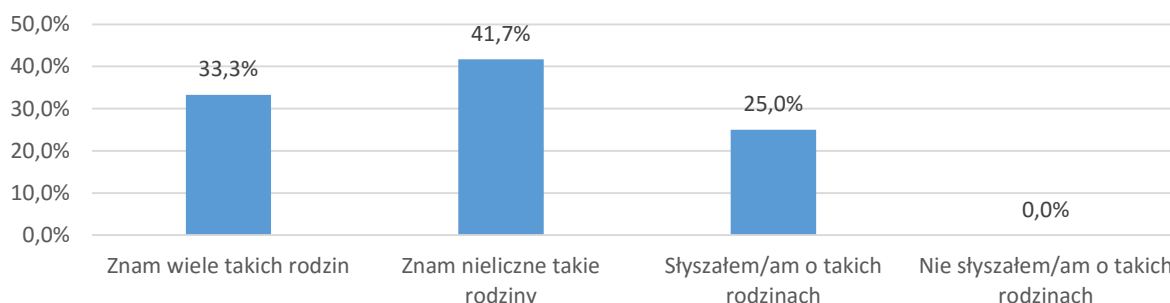

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 3 i 4 badano skalę **ubóstwa** w gminie oraz źródła tego problemu społecznego. 33,3% respondentów zna wiele takich rodzin, a 41,7% zna nieliczne takie rodziny. Z kolei 25% jedynie słyszało o takich rodzinach, a żaden z badanych nie wskazał odpowiedzi zaprzeczającej istnienie tego problemu społecznego. Zdaniem mieszkańców głównymi przyczynami ubóstwa w gminie jest: **bezrobocie (79,2%), dziedziczenie ubóstwa (70,8%) oraz uzależnienia (66,7%)**.

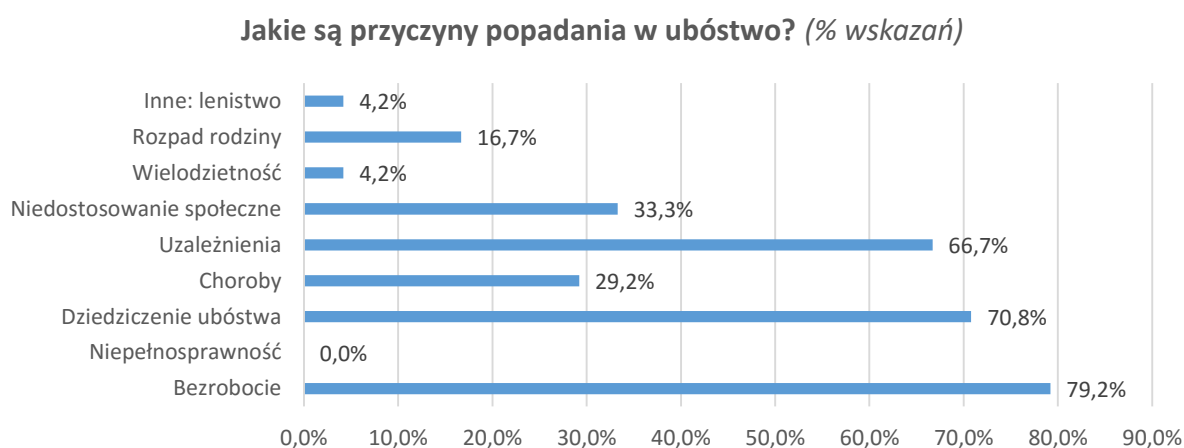
Wykres 12 Rozkład odpowiedzi na pytanie 3 z ankiety

Czy Państwa zdaniem na terenie Gminy jest dużo rodzin ubogich? (% wskazań)

Źródło: Opracowanie własne

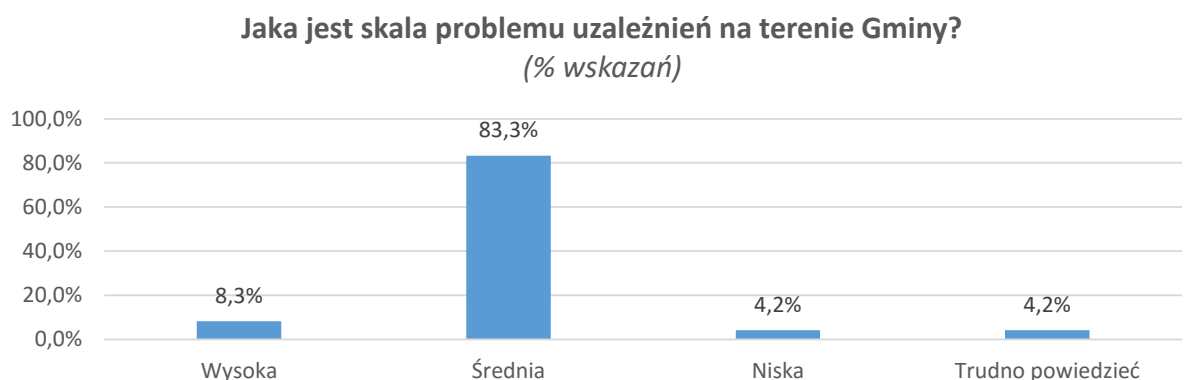
Wykres 13 Rozkład odpowiedzi na pytanie 4 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

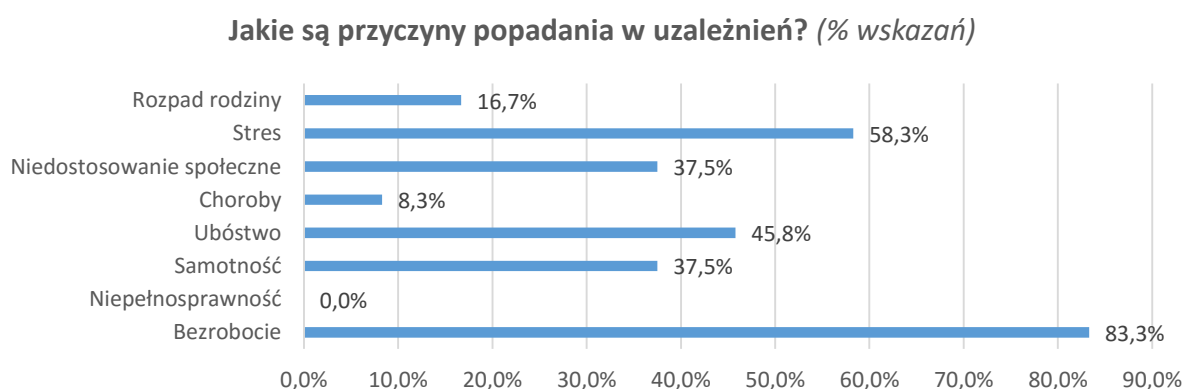
W pytaniu 5 i 6 badano skalę **uzależnień** w gminie oraz źródła tego problemu społecznego. 83,3% respondentów uważa, iż skala uzależnień na terenie gminy Mirzec jest średnia. Zdaniem mieszkańców głównymi przyczynami uzależnień w gminie jest: **bezrobocie (83,3%) oraz stres (58,3%)**.

Wykres 14 Rozkład odpowiedzi na pytanie 5 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

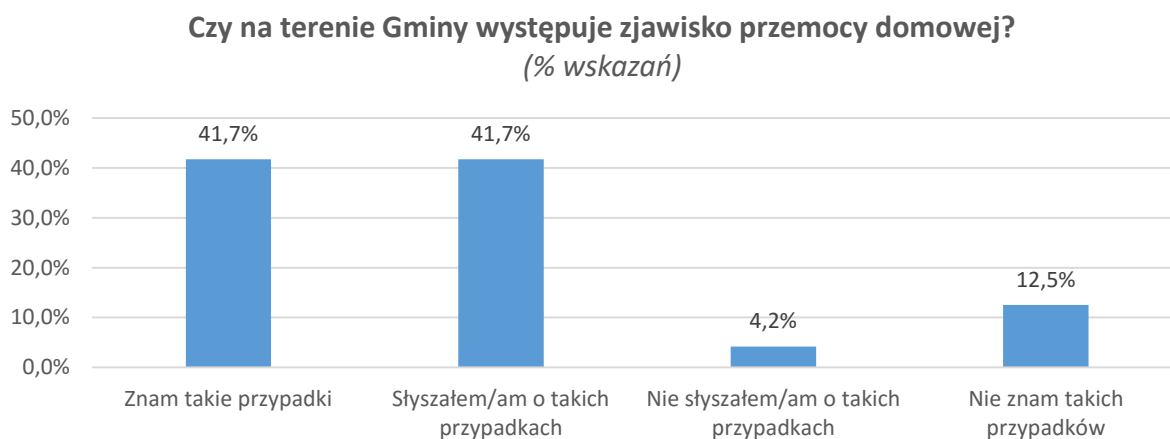
Wykres 15 Rozkład odpowiedzi na pytanie 6 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

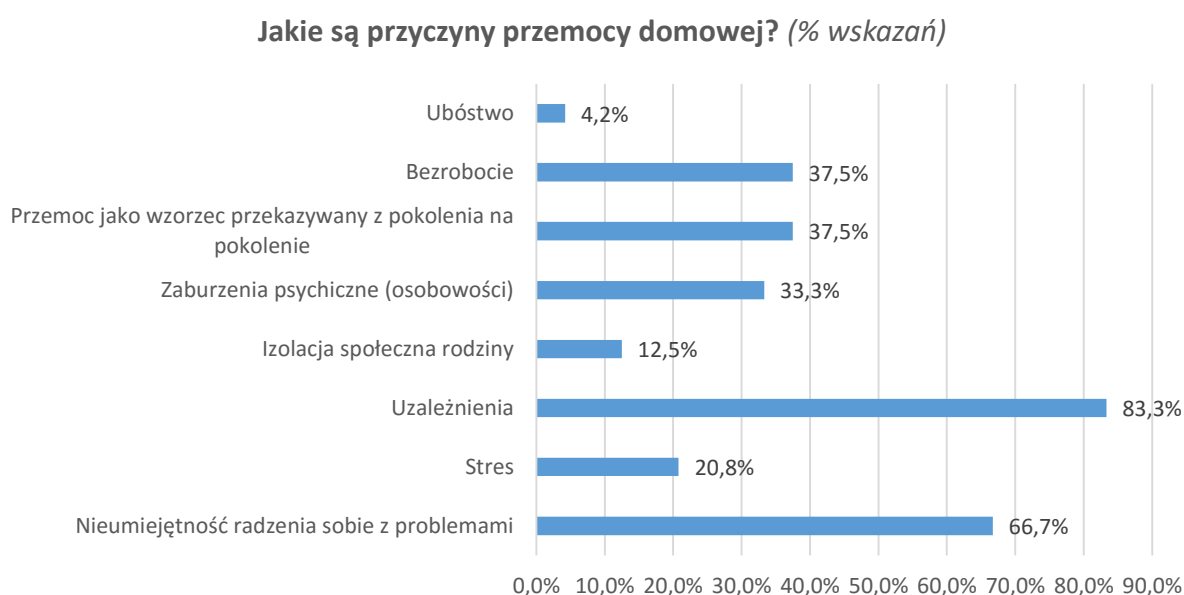
W pytaniu 7 i 8 badano skalę zjawiska **przemocy domowej** w gminie oraz źródła tego problemu społecznego. 41,7% respondentów zna i słyszało o takim zjawisku na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców głównymi przyczynami zjawiska przemocy domowej w gminie jest: **uzależnienie (83,3%) oraz nieumiejętność radzenia sobie z problemami (66,7%)**.

Wykres 16 Rozkład odpowiedzi na pytanie 7 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 17 Rozkład odpowiedzi na pytanie 8 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 9 pytano o problemy związane z **niepełnosprawnością**, z którymi spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców głównymi takimi problemami są: **utrudnienia dostęp do placówek rehabilitacyjnych (70,8%) oraz utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu (62,5%)**.

Wykres 18 Rozkład odpowiedzi na pytanie 9 z ankiety

Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie Gminy? (% wskazań)

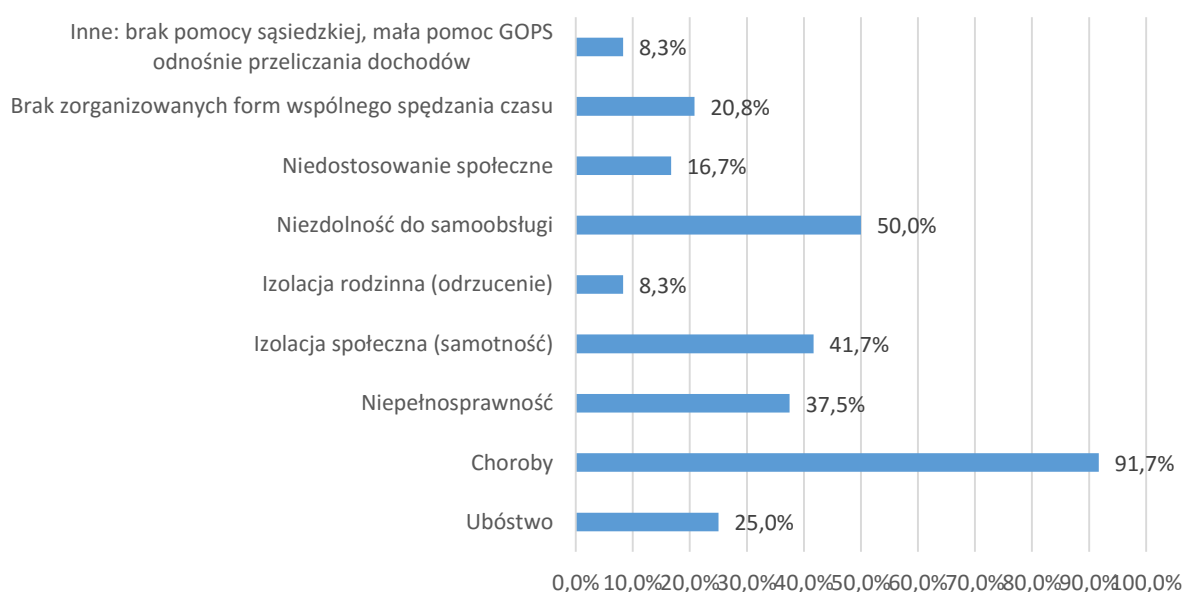

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 10 pytano o problemy z jakimi spotykają się **osoby starsze** na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców głównymi takimi problemami są: **choroby (91,7%) oraz niezdolność do samoobsługi (50,0%)**.

Wykres 19 Rozkład odpowiedzi na pytanie 10 z ankiety

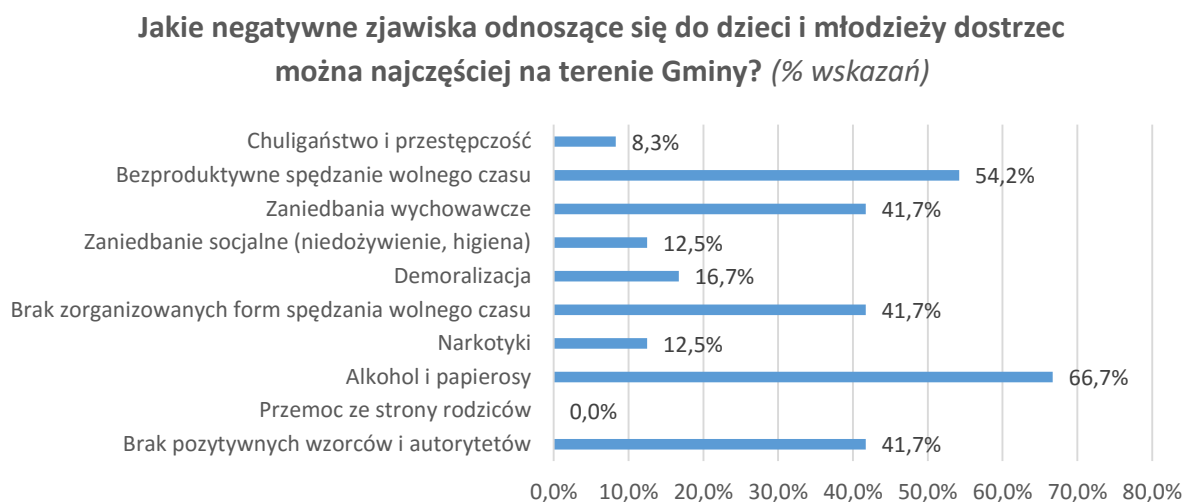
Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby starsze na terenie Gminy? (% wskazań)

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 11 pytano o negatywne zjawiska odnoszące się do **dzieci i młodzieży** jakie można dostrzec na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców głównymi takimi zjawiskami są: **alkohol i papierosy (66,7%) oraz bezproduktywne spędzanie wolnego czasu (54,2%)**.

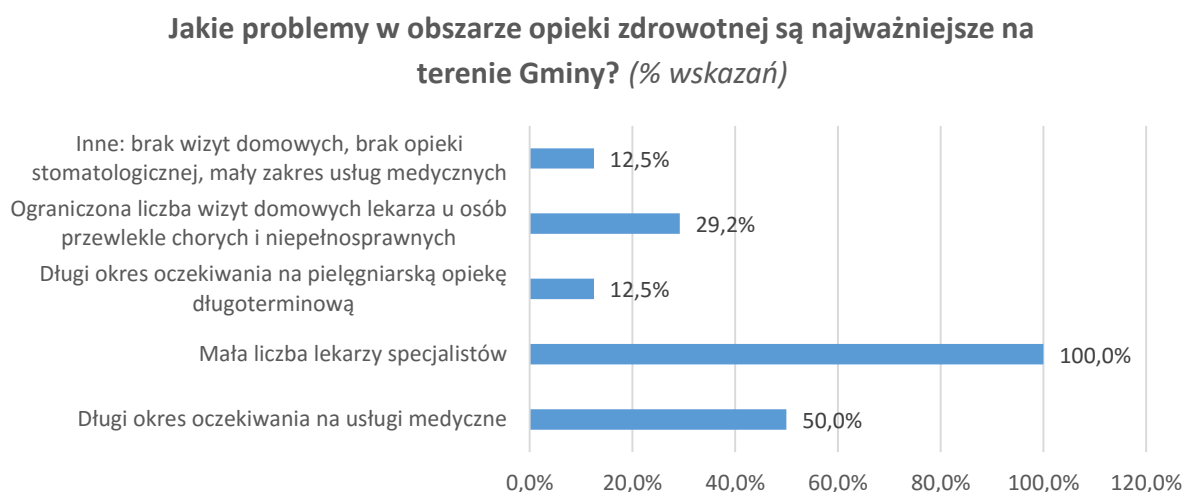
Wykres 20 Rozkład odpowiedzi na pytanie 11 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 12 pytano o problemy w obszarze **opieki zdrowotnej** jakie są najważniejsze na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców głównymi takimi problemami są: **mała liczba lekarzy i specjalistów (100%) oraz długi okres oczekiwania na usługi medyczne (50,0%)**.

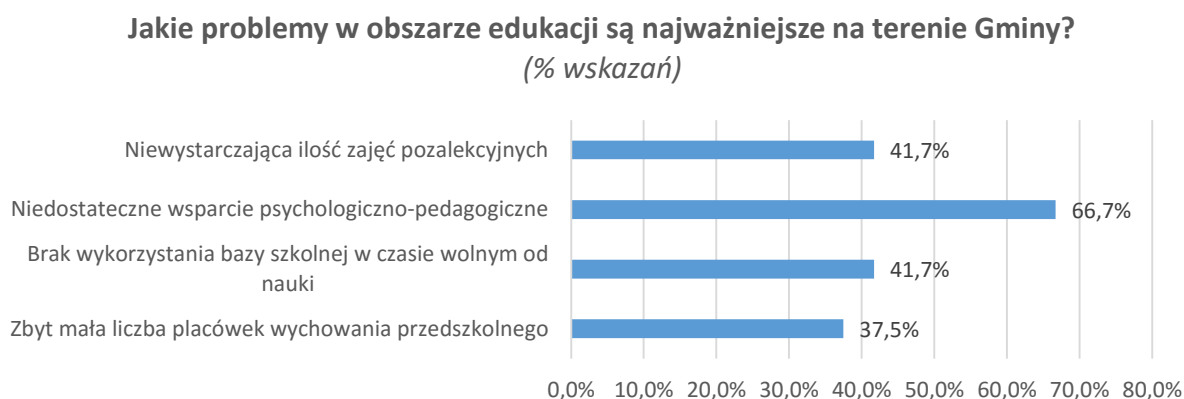
Wykres 21 Rozkład odpowiedzi na pytanie 12 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 13 pytano o problemy w obszarze **edukacji** jakie są najważniejsze na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców głównymi takimi problemami jest głównie **niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne (66,7%)**.

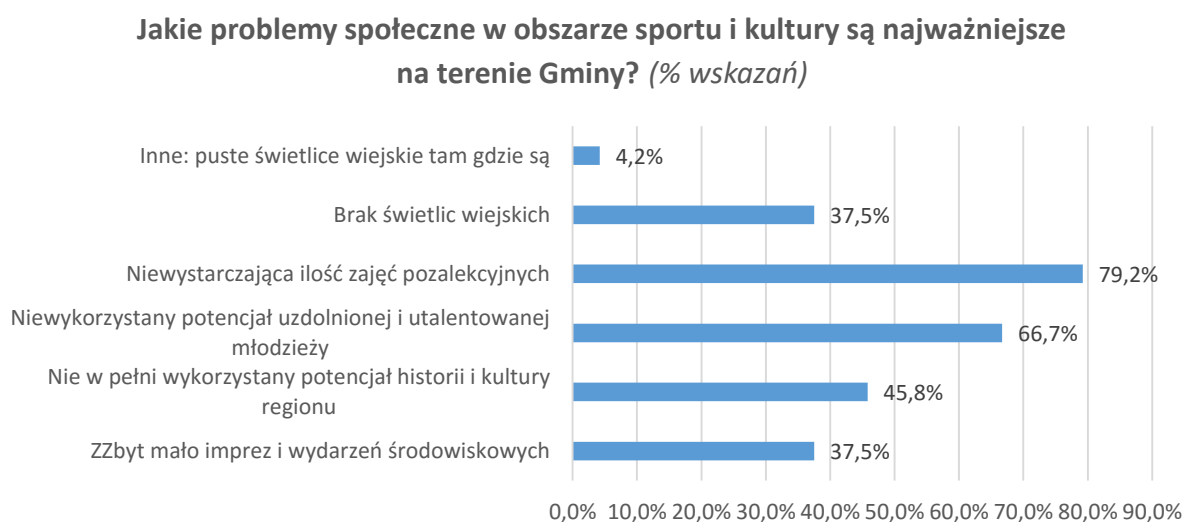
Wykres 22 Rozkład odpowiedzi na pytanie 13 z ankiety

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 14 pytano o problemy w obszarze **sportu i kultury** jakie są najważniejsze na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców głównymi takimi problemami są: **niewystarczająca ilość zajęć pozalekcyjnych (79,2%)** oraz **niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży (66,7%)**.

Wykres 23 Rozkład odpowiedzi na pytanie 14 z ankiety

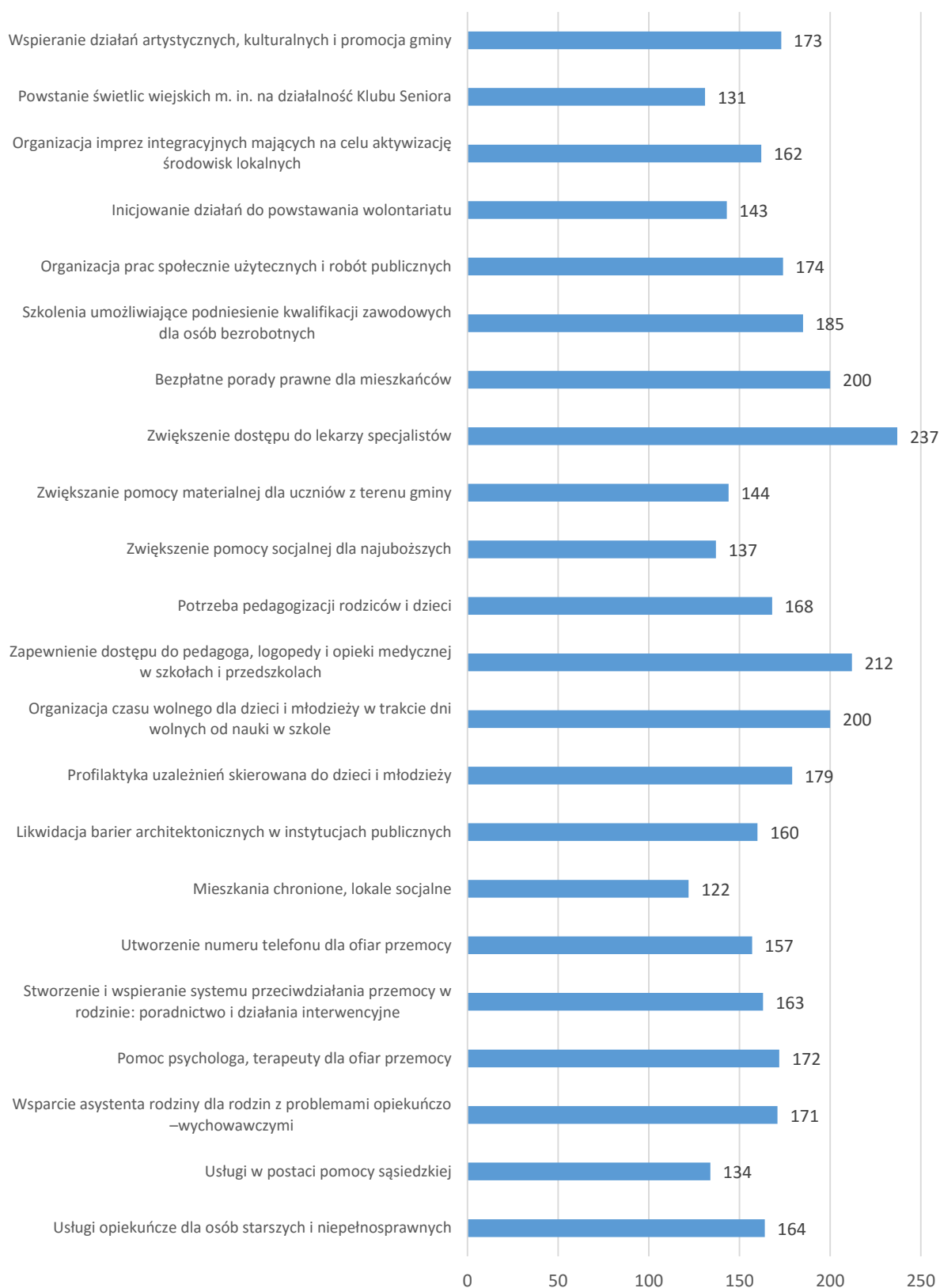

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 15 poproszono respondentów o ocenę działań, które mogłyby się przyczynić do rozwiązania problemów społecznych na terenie gminy. Zdaniem mieszkańców najpotrzebniejsze są takie działania jak: **zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (237pkt.)**, **zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach(66,7%)** oraz **bezpłatne porady prawne dla mieszkańców i organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie dni wolnych od nauki w szkole (po 200pkt.)**.

Wykres 24 Rozkład odpowiedzi na pytanie 15 z ankiety

Oceń jakie działania przyczynią się do rozwiązania problemów społecznych na terenie Gminy. (liczba przyznanych pkt.)

Źródło: Opracowanie własne

Ostatnie pytanie było pytaniem otwartym i dotyczyło wskazania działań które miałyby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie Gminy w poszczególnych obszarach. Poniżej zaprezentowane wskazane pomysły i uzupełniono je o pomysły które padły podczas przeprowadzanych warsztatów z lokalnymi liderami oraz pracownikami urzędu.

Działania w zakresie wsparcia ubogich:

- Zwiększenie zaangażowania GOPS w terenie,
- Zwiększenie liczby i skuteczności wywiadów terenowych,
- Większe wsparcie GOPS w zakresie likwidacji odizolowania społecznego, nieśmiałości, niezaradności, ukrywania ubóstwa,
- Pomoc w aktywizacji zawodowej i przekwalifikowanych,
- Promocja przedsiębiorczości,
- Zwiększenie pomocy pedagogiczno-psychologicznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem,
- Większe zaangażowanie asystenta rodziny w pracę terenową,
- Realizacja szkoleń z efektywnego szukania pracy,
- Zacieśnienie współpracy GOPS z Urzędem Pracy,
- Organizacja pomocy dożywiania dla ubogich, np. przez stołówkę szkolną,
- Pomoc materialna rodzinom ubogim np. giełda rzeczy używanych,

Działania w zakresie poprawy sytuacji niepełnosprawnych:

- Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej,
- Zwiększenie zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie publiczne,
- Zwiększenie zaangażowania zawodowego niepełnosprawnych,
- Usprawnienie komunikacji osobom niepełnosprawnym,
- Zwiększenie integracji z osobami niepełnosprawnymi,
- Dowóz niepełnosprawnych na imprezy kulturalne,
- Wsparcie finansowe na budowę domowych usprawnień dla niepełnosprawnych (podjazdy, wózki, łazienki etc),
- Usprawnienie transportu niepełnosprawnych do szkół ponadgimnazjalnych,
- Zwiększenie zaangażowania wolontariatu w opiece nad niepełnosprawnymi,
- Stworzenie miejsca pobytu dziennego seniorów i opieki domowej,
- Stworzenie miejsca terapii zajęciowej,

Działania w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia:

- Poprawa jakości obsługi lekarskiej i obsługi pacjenta,
- Zmniejszenie czasu oczekiwania na lekarza,
- Zatrudnienie lekarzy specjalistów,
- Restrukturyzacja funkcjonowania placówek medycznych,
- Rozwój personelu medycznego,
- Wydłużenie czasu pracy przychodni,
- Powstanie punktu rehabilitacji,
- Zwiększenie poziomu dostępności do lekarskich wizyt domowych,
- Udoskonalenie systemu zarządzania i zasad funkcjonowania ośrodka zdrowia,

Działania na rzecz osób starszych:

- Częstsze spotkania w Klubie Seniora,
- Organizacja większej ilości wycieczek,
- Uatrakcyjnienie oferty dla seniorów oraz zwiększenie ilości tych imprez,
- Edukacja opiekunów osób starszych i ich rodzin na zasadzie „Mamę i tatę ma się tylko jednych”,
- Zorganizowanie dowozu seniorów na spotkania senioralne,
- Integracja wśród samych seniorów,
- Aktywizacja pomocy sąsiedzkiej,
- Stworzenie systemu usług wsparcia dla osób starszych,
- Wolontariat dotyczący pozbawienia lęku samotności,
- Poprawa opieki pielęgniarstwa dla osób starszych,

Działania w zakresie bezpieczeństwa:

- Uruchomienie posterunku Policji,
- Wzmożenie kontroli kierowców na terenie Gminy,
- Zwiększenie egzekwowalności kar oraz ograniczenie znaczenia małej szkodliwości czynu,
- Profilaktyka i zwiększenie zajęć edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa,
- Edukacja rodziców i dzieci na temat skutków używek (narkotyków, dopalaczy, alkoholu i wypadków komunikacyjnych),
- Współpraca obywatelska z Policją,
- Zwiększenie częstotliwości wizyt dzielnicowego,
- Monitoring niebezpiecznych miejsc,
- Całonocne oświetlenie uliczne,

- Zwiększenie liczby spotkań edukacyjnych dla młodzieży dotyczących bezpieczeństwa, przemocy itp.,

inne:

- Podniesienie autorytetu nauczyciela w środowisku,
- Likwidacja nieuctwa poprzez egzekwowanie nie zdawalności do następnej klasy,
- Likwidacja nieudolności i marnych wyników w nauce.

6. Realizacja strategii

6.1. Cele strategiczne i główne kierunki działania

Określenie działań strategicznych zmierza w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, uzyskania stanu wolności od niedostatku, bądź od obniżenia poziomu życia spowodowanego utratą możliwości zarobkowania, chorobą, inwalidztwem, starością, zwiększonym obciążeniem rodzinnym, bezradnością oraz innymi sytuacjami losowymi.

Głównym przesłaniem strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w Gminie Mirzec i destabilizujących życie mieszkańców. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej. Zintensyfikowanie ukierunkowanych działań pomocy społecznej ma na uwadze doprowadzenie świadczeniobiorców do życiowego usamodzielniania i umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

Schemat 1 Priorytetowe obszary Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2016-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie dyskusji z uczestnikami warsztatu

Wyznaczone priorytety są rezultatem przeprowadzonych badań ankietowych wśród mieszkańców gminy, analizy danych statystycznych, dyskusji i uzgodnień podczas spotkania warsztatowego oraz konsultacji społecznych.

W każdy z wyznaczonych obszarów priorytetowych wpisuje się jeden cel strategiczny, konkretyzujący sposób rozumienia obszaru. Kluczowe działania pozwalające ten cel osiągnąć zostały zapisane w postaci celów operacyjnych. Celom tym, podobnie jak w przypadku obszarów priorytetowych nie wyznaczono hierarchii. Każdy cel operacyjny ma przypisanych koordynatorów, którzy na etapie corocznej ewaluacji będą relacjonować postępy prac w danym obszarze. Ważne jest bowiem, aby po pierwsze móc zinventaryzować działania na rzecz społeczności w każdym z wyznaczonych priorytetów,

Po drugie, by móc zsynchronizować realizowane przez różne podmioty działania i nawiązać lub wzmocnić współpracę pomiędzy instytucjami lokalnymi. Wyznaczone cele i propozycje działań zostały poddane priorytetyzacji ze względu na ważność z punktu widzenia oczekiwań gminy i prezentujemy je poniżej:

OBSZAR I : WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I AKTYWIZACJA ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW GMINY.

Wyzwania i kierunki działań w tym priorytecie winne być ukierunkowane na dostępności do dobrej jakości miejsc pracy, pomocy w pozyskiwaniu finansowania rozpoczęcia pracy na własny rachunek, pomocy w realizacji pomysłów biznesowych, pomocy w zatrudnianiu w ramach lokalnych i regionalnych strukturach ekonomii społecznej, zwłaszcza dla osób defaworyzowanych na lokalnym rynku pracy, zwłaszcza jeśli chodzi o wiek, opiekę nad osobami zależnymi od pomocy innych, niepełnosprawnymi, chorymi psychicznie, młodzieży z kategorii NEET². Na terenie Gminy winien rozwijać się sektor usług, podnoszących jakość życia jej mieszkańców, a ci będący w wieku produkcyjnym winni posiadać niezbędne wykształcenie, wysokie kwalifikacje zawodowe, być przedsiębiorczy i kreatywni, silnie zmotywowani do działań i samodoskonalenia.

Cel strategiczny 1: Rozwój lokalnego rynku pracy.

Cele operacyjne:

- 1.1. Poprawa aktywności i mobilności zawodowej mieszkańców Gminy,
- 1.2. Poprawa i rozwój kompetencji zawodowych i kwalifikacji bądź ich zmiana by dostosować się do rynku pracy,
- 1.3. Wzrost potencjału lokalnego w celu tworzenia nowych miejsc pracy np. wdrożenie Strategii Rewitalizacji.
- 1.4. Zwiększenie roli ekonomii społecznej w procesie aktywności zawodowej osób zagrożonych marginalizacją społeczną.

Działania służące realizacji celów w/w obszarze:

- 1) Stworzenie bazy osób pozostających bez pracy, poszukujących pracy lub nieaktywnych zawodowo,
- 2) Uczestnictwo w kompleksowych projektach dotyczących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo lub poszukujących pracy poprzez:

² Za osoby z kategorii NEET uznaje się osoby młode w wieku 15-29 lat spełniające łącznie trzy warunki: nie pracują, nie kształcą się (nie uczestniczą w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym) ani nie szkolą się (nie uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy).

- Organizowanie spotkań z doradcami zawodowymi, pośrednikami zatrudnienia, psychologami, coachami i specjalistami realizującymi badanie predyspozycji i potrzeb kariery zawodowej w/w osób ,
 - Stwarzanie warunków do szkoleń w zakresie aktywnego poszukiwania pracy,
 - Pomoc w dotarciu do pracodawcy poszukującego pracowników,
 - Współorganizowanie kursów i szkoleń w zakresie: nauki języków obcych, przekwalifikowujących uwzględniających lokalne regionalne potrzeby rynku pracy,
 - Stwarzanie możliwości uzupełnienia lub podniesienia wykształcenia formalnego.
 - Pomoc w organizacji staży, praktyk bądź subsydiowanych form zatrudnienia u lokalnych pracodawców, zwłaszcza wśród osób młodych lub bez doświadczenia zawodowego.
 - Uczestnictwo w poszukiwaniu wsparcia finansowego (dotacje, pożyczki, poręczenia) wraz z usługami szkoleniowo doradczymi dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, realizujących proces samozatrudnienia lub chcących tworzyć lub rozwijać podmioty ekonomii społecznej.
- 3) Zwiększanie dostępności zatrudnienia socjalnego dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (niepełnosprawni, z lekkimi zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od substancji psychoaktywnych, opuszczających ośrodki odosobnienia) poprzez realizację w partnerstwach z Regionalnymi i lokalnymi Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej (ROWES i OWES) spotkań integracyjnych i zajęć reintegracji społecznej na terenie Gminy lub stworzenie klubu/gminnego Centrum integracji społecznej a także zatrudniania wspieranego.
- 4) Zwiększenie dostępności aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez:
- Utworzenie zakładu aktywności zawodowej niepełnosprawnych,
 - Pomoc w logistyce dotarcia do miejsc pracy w zakładach pracy chronionej,
 - Promocja wśród niepełnosprawnych systemu telepracy (zdalnej pracy w domu lub pracy nakładczej),
- 5) Realizację działań promocyjno-informacyjnych na temat ekonomii społecznej w szkołach, dystrybucja materiałów informacyjnych, udział w spotkaniach, seminariach, targach ekonomii społecznej, emisję artykułów i dobrych praktyk PES w lokalnych mediach,
- 6) Promocję równouprawnienia kobiet i mężczyzn na rynku pracy, w tym działań przełamujących stereotypy dotyczących płci, w tym także promocję elastycznych form zatrudnienia i pracy zdalnej jako element godzenia pracy zarobkowej i obowiązków rodzinnych.
- 7) Wspieranie zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 w żłobkach, klubach malucha, lub u dziennych opiekunów malucha w celu zapewnienia godnego powrotu rodzica na rynek pracy po okresie opieki nad milusińskimi.

- 8) Poprawa komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej w celu wspierania dotarcia do miejsca pracy,
- 9) Przygotowanie programu wspierania przez Gminę (Urząd Gminy i inne jednostki) promocji przedsiębiorczości i kreatywności biznesowej w celu tworzenia i rozwoju nowych miejsc pracy poprzez pakiety zachęt inwestycyjnych, systemu ulg podatkowych, preferencji przy wyborze usługodawców (w ramach nowych rozwiązań w PZP), oferujących większe możliwości zatrudniania bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 10) Udział w partnerstwach lokalnych i regionalnych między podmiotami GOPS w powiecie, współpraca z jednostkami rynku pracy (PUP, agencje zatrudnienia, jednostki szkoleniowe itp.), z przedsiębiorcami i podmiotami ekonomii społecznej w celu realizacji wspólnych projektów, wymiany informacji o problemach i potrzebach rynku pracy, a także poszukiwania najlepszych metod i modeli w procesie poszukiwania i wdrażania najlepszych rozwiązań dotyczących przezwyciężania barier aktywności zawodowej wśród mieszkańców gminy,
- 11) Współpraca z władzami powiatu starachowickiego pod kontem rozwoju przedsiębiorczości w szkolnictwie ogólnym i zawodowym na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Okres realizacji: 2016-2022 (proces ciągły).

Podmioty realizujące: Urząd Gminy, GOPS, Starostwo powiatowe w Starachowicach, PUP, szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne, OHP, instytucje szkoleniowe, agencje zatrudnienia i pośrednictwa pracy, organizacje przedsiębiorców, LGD, PES, Instytucje otoczenia biznesu i organizacje pozarządowe.

OBSZAR II: PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZDOMNOŚCI I PROBLEMOM MIESZKANIOWYM

Wyzwania i propozycje działań w tym obszarze winny być ukierunkowane na dbałość o odpowiednie zaplecze egzystencjalne i mieszkaniowe, gdyż stanowią one podstawę rozwoju aktywności w innych sferach życia społecznego i publicznego mieszkańców Gminy, w tym na kompetencji sprzyjających samodzielności i zaradności życiowej. Kluczowe w tym obszarze będzie rozwijanie wiedzy prawno-ekonomicznej mieszkańców, umiejętności zarządzania budżetem domowym, znajomości prawa konsumenckiego i innych. Cały proces edukacji społecznej winien skupiać się na prewencji przeciw popadaniu w ubóstwo, utracie mieszkania, niewłaściwym zarządzaniu budżetem domowym, eksmisjami i bezdomnością. Działania te powinny być kompatybilne z obszarem I opisanym powyżej. Głównym podmiotem realizującym ten obszar jest GOPS. Pomoc finansowa i rzeczowa w tym obszarze winna być ograniczona i kierowana do rodzin najuboższych, wielodzietnych, niepełnych, i z niezdolnościami zdrowotnymi (fizycznymi lub psychicznymi).

Cel Strategiczny 2: Poprawa warunków socjalnych i bytowych rodzin i gospodarstw domowych.

Cele operacyjne:

- 2.1 Wzrost świadomości ekonomicznej, w tym ekonomii społecznej wśród mieszkańców,
- 2.2 Zapewnienie dostępu do podstawowych zasobów i dóbr niezbędnych do życia i funkcjonowania w społeczeństwie,
- 2.3 Zwiększanie wśród mieszkańców Gminy Mirzec poczucia bezpieczeństwa materialnego.

Działania służące realizacji tychże celów :

- 1) Edukacja ekonomiczna dzieci i młodzieży oraz ich rodziców poprzez warsztaty, spotkania, akcje promocyjne i informacyjne dotyczące m. inn. gospodarowania domowym budżetem, zawierania umów kupna-sprzedaży, zakładania lokat, funkcjonowania parabanków, zaciągania pożyczek i kredytów, innych w miarę potrzeb.
- 2) Wspieranie mieszkańców poprzez asystentów rodziny i pracowników GOPS w obszarze rozwiązywania problemów socjalnych i właściwego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 3) Organizowane akcje zbiórek żywności, giełdy rzeczy używanych, i innych akcji charytatywnych dedykowanych rodzinom wielodzietnym, ubogim, niepełnym i zagrożonym wykluczeniem społecznym,
- 4) Organizacja pomocy dla osób mających trudności finansowe związane z bieżącym funkcjonowaniem gospodarstw domowych i zaległości finansowych z tym związanych (spłacanie zaległości i zadłużenia).
- 5) Działania prewencyjne związane z utratą mieszkania lub domu, eksmisją i bezdomnością poprzez uruchomienie programów awaryjnych zasobów mieszkaniowych komunalnych bądź lokali socjalnych a także wspieranie różnych form budownictwa społecznego i prac społecznych,

Okres realizacji działań: 2016-2022 (proces ciągły).

Podmioty realizujące: GOPS, podmioty komunalne, placówki oświatowe, Gminne Budownictwo Społeczne, banki i instytucje finansowe, powiatowy rzecznik konsumentów, przedsiębiorcy, podmioty ekonomii społecznej, jednostki pomocnicze Gminy.

OBSZAR III: WSPARCIE RODZIN W WYPEŁNIANIU ICH PODSTAWOWYCH FUNKCJI

Kierunki działań w tym obszarze powinny skupić się na utrwalaniu komórki rodziny jako podstawowej, naturalnej grupy społecznej. To właśnie na niej spoczywa główny obowiązek zapewnienia wszystkim jej członkom godnych warunków materialnych do życia, funkcjonowania w społeczeństwie, wychowania i opieki nad dziećmi. Dlatego też na terenie Gminy Mirzec winny występować odpowiednie warunki do właściwego zachowania, relacji, rozmów, wymiany doświadczeń, wzajemnego szacunku i troski o najbliższych oraz całej społeczności gminnej. By te działania

zrealizować rodzice lub opiekunowie powinni mieć zapewnione odpowiednie kompetencje rodzicielskie, wychowawcze, a także winni odznaczać się wysokim poziomem odpowiedzialności za edukację i wychowanie dzieci i młodzieży. Nie należy tych zadań zrzucać na placówki oświatowe i ośrodki pomocy społecznej. Ich zadaniem jest zapewnienie wsparcia a nie zastępowanie rodziców w tym zakresie.

Cel Strategiczny 3: Udoskonalanie procesu wychowania w rodzinach i gospodarstwach domowych.

Cele operacyjne:

- 3.1 Wzrost kompetencji i zaangażowania rodziców lub opiekunów w proces należytego wychowania i właściwej opieki nad dziećmi.
- 3.2 Utrzymanie i zwiększenie poziomu dostępności usług dla ognisk domowych doświadczających trudności.
- 3.3 Zmniejszenie liczby procesów przemocy, dysfunkcyjności i kryzysów w rodzinach.

Działania służące realizacji tychże celów :

- 1) Wczesna i wnikliwa diagnoza ognisk domowych pod kontem zagrożenia dysfunkcjami rodzinnymi z wykorzystaniem dostępnych narzędzi i procesów służących rozpoznaniu problemu i niezwłocznym wdrożeniem adekwatnych działań zaradczych,
- 2) Zapewnienie wsparcia rodzinom trudnym, zwłaszcza zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w placówkach pieczy zastępczej poprzez:
 - pracę socjalną i asystenturę rodzinną,
 - pomoc wolontariuszy i rodziny wspierające lub sąsiedzkie,
 - własną grupę Interdyscyplinarną.
- 3) Rozwój systemowej sieci poradnictwa specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego, terapii rodzinnej oraz realizacja kampanii informacyjnej o istnieniu takiej sieci w rodzinach wykazujących potrzebę wsparcia, będących w trudnej sytuacji życiowej i przechodzących kryzysy rodzinne,
- 4) Systemowy rozwój placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub organizacja tzw. pracy podwórkowej przez ośrodki edukacji i kultury (koła zainteresowań, ogniska tematyczne, świetlice środowiskowe, świetlice socjoterapeutyczne),
- 5) Realizacja projektu pod nazwą „Szkoła dla rodziców i opiekunów” lub innych dostępnych form edukacji dotyczącej spraw opiekuńczo-wychowawczych, zasad sprawnego i skutecznego porozumiewania się z dziećmi, rozpoznawania, kontrolowania i wyrażania wzajemnych uczuć, umiejętności stosowania nagród i kar, zasad konsekwencji i innych.
- 6) Organizacja np. Powiatowych dni Rodziny lub udział w innych tego typu przedsięwzięciach,

- 7) Zaangażowanie w proces pedagogizacji rodziców placówek oświatowych,
- 8) Upowszechnianie wiedzy na temat symptomów i form przemocy w rodzinie i innych dysfunkcji życia domowego poprzez uczestnictwo krajowych, wojewódzkich lub regionalnych i lokalnych kampaniach społecznych, organizacja bezpośrednich spotkań ze specjalistami w danych dziedzinach,
- 9) Aktualizacja baz danych o ośrodkach wsparcia rodziny oraz informowanie w widocznych miejscach tychże informacji: Internet, tablice ogłoszeń, sklepy itp.
- 10) Współpraca GOPS z innymi ośrodkami, zwłaszcza z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie działań opiekuńczo-wychowawczych,
- 11) Organizacja lub udział w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach, spotkaniach terapeutycznych organizowanych przez podmioty zewnętrzne pracowników GOPS lub osób chętnych w celu podnoszenia wiedzy specjalistycznej, poznawania dobrych praktyk w obszarach pracy z rodzinami.

Okres realizacji działań: 2016-2022 (proces ciągły).

Podmioty realizujące: Urząd Gminy, GOPS, PCPR, placówki oświatowe, Sądy rodzinne i nieletnich, kuratorzy sądowi, policja, PES, PPP, organizacje pozarządowe, inne.

OBSZAR IV: ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ ICH OCHRONA PRZED PATOLOGIAMI.

Działania związane z tym obszarem powinny bacznie zwracać uwagę na zagrożenia współczesnego świata ukierunkowane na dzieci i młodzież. Dysfunkcje w tym wieku mogą mieć kolosalne oddziaływanie na ich dorosłe życie w przyszłości. By tą grupę społeczną należycie przygotować na ten etap ich dalszego funkcjonowania należy je odpowiednio przygotować na te wyzwania. Powinni oni zostać wyposażeni we właściwe kompetencje zarówno osobiste jak i społeczne (tak zwaną inteligencję emocjonalną), posiadać określone zainteresowania i hobby. Elementy te winny ukształtować w nich i odpowiednio zaplanować ścieżkę edukacyjną i przyszłej kariery zawodowej. By te elementy zostały zrealizowane należy stworzyć odpowiednie warunki służące podnoszeniu szans edukacyjnych młodego pokolenia, ich samorealizacji, rozwoju emocjonalnego, jak również zapewnić systemy zapobiegania i przeciwdziałania ryzykownym poczynaniom. Obszar ten można uznać za jeden z najważniejszych w polityce społecznej Gminy Mirzec.

Cel strategiczny 4. Właściwe przygotowanie dzieci i młodzieży do dorosłego życia.

Cele operacyjne:

- 4.1 Zwiększenie szans edukacyjnych młodego pokolenia w gminie Mirzec,
- 4.2 Wzmocnienie postaw przedsiębiorczych i prospołecznych dzieci i młodzieży,

4.3 Zmniejszenie lub eliminacja działań ryzykownych i niebezpiecznych.

Działania służące realizacji tychże celów :

- 1) Zapewnienie miejsc w żłobkach i przedszkolach lub innych formach opieki przedszkolnej połączonej z akcją edukacyjną rodziców na temat pozytywów wychowania przedszkolnego na rozwój dziecka,
- 2) Realizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w różnych formach pracy z dziećmi i młodzieżą: warsztaty, kółka, konkursy tematyczne, turnieje sportowe, wycieczki i obozy edukacyjne , których zadaniem jest doskonalenie i rozwijanie umiejętności, pasji, predyspozycji w połączeniu z rozwojem nabywania umiejętności rodzinnych, interpersonalnych i osobistych.
- 3) Przygotowywanie dzieci i młodzieży do życia publicznego, pracy zespołowej, udział w grach przedsiębiorczości, ćwiczeniach w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstwa społecznego,
- 4) Organizacja doradztwa zawodowego oraz szkoleń dedykowanych dla młodzieży gimnazjalnej podstawowej wiedzy o rynku pracy, przedsiębiorczości oraz pomoc wspólnie z rodzicami w wyborze dalszej ścieżki kształcenia oraz możliwościach realizacji zawodowych.
- 5) Opracowanie i wdrożenie Gminnej Strategii Rozwoju Edukacji i Oświaty, podnoszenie jakości kształcenia, wzmocnienie aspiracji edukacyjnych i zawodowych uczniów w oparciu o ich predyspozycje, modernizacja bazy dydaktycznej i pomocy naukowych, wykorzystywanie nowoczesnych form kształcenia z wykorzystaniem rozwiązań ICT rozwijających kreatywność, a także udoskonalenie jasnego i klarownego systemu oceniania rozwoju osobistego dzieci i młodzieży.
- 6) Neutralizowanie i eliminowanie marazmu i niechęci wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie postaw aktywnych, zdobywanie doświadczeń i umiejętności wyciągania wniosków, rozwijanie wolontariatu, oraz prac na rzecz najbliższego środowiska a także wzrost zaangażowania w spotkania integracyjne młodzieży na arenie międzynarodowej,
- 7) Stworzenie systemu zapewniającego wsparcie stypendialne dla zdolnych uczniów z rodzin ubogich z dysfunkcjami lub niepełnosprawnością, w celu umożliwienia im nauki na wyższych poziomach kształcenia,
- 8) Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych związanych z walką ze wszelkiego typu uzależnieniami, w tym od substancji psychoaktywnych, behawioralnych, cyberprzemocy, przemocy seksualnej, kierowanych zarówno do dzieci i młodzieży jak i ich rodziców i opiekunów.
- 9) Uruchomienie Ośrodka/ Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, zwiększenie dostępności do pielęgniarek szkolnych a także do opieki stomatologicznej w szkołach poprzez realizację zadań własnych Gminy przez lokalne podmioty i organizacje.

- 10) Zapewnienie wsparcia i opieki psychologicznej a także terapeutycznej dla dzieci i młodzieży dotkniętych poważnymi problemami w życiu rodzinnym, społecznym, wśród rówieśników- szczególnie wykazujących zachowania aspołeczne i autodestrukcyjne.

Okres realizacji działań: 2016-2022 (działania ciągłe)

Podmioty realizujące: Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, PPP, placówki oświatowe, Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec, policja, PES .

OBSZAR V: KREOWANIE I WDRAŻANIE POLITYKI SENIORALNEJ NA TERENIE GMINY

Działania tego obszaru należy ukierunkować na fakt, iż starzenie się i starość może być nader pozytywnym okresem życia, który mimo pewnym ograniczeniom ruchowym i samodzielności codziennego funkcjonowania może i powinien być pełen atrakcji i dający możliwości korzystania ze wszystkich aktywności dostępnych dla mieszkańców. Dlatego też współczesna starość winna być aktywna, świadoma i kontynuująca realizację zainteresowań seniorów a wszelkie działania instytucji gminnych powinna być ukierunkowana na zapewnienie wysokiej jakości opieki medycznej i zdrowotnej, wsparcia w sprawach socjalno-bytowych, w tym należytej higieny i pielęgnacji. Równie ważne jest zapewnienie różnorodnej i szerokiej oferty aktywności zdrowotnej, edukacyjnej, społecznej rekreacyjnej i kulturalnej. Połączenie tych dwóch elementów wykorzystujących doświadczenie i mądrość życiową Seniorów, czas wolny i wiedzę nabytą może przyczynić się do rozwoju lokalnej społeczności.

Cel strategiczny 5. Poprawa standardu życia dla Seniorów Gminy Mirzec.

Cele operacyjne:

- 5.1 Poprawa stanu zdrowia osób starszych na terenie Gminy
- 5.2 Wzrost dostępności różnych form opieki i wsparcia
- 5.3 Zwiększenie możliwości aktywizacji środowisk seniorów na terenie Gminy

Działania służące realizacji tychże celów :

- 1) Organizacja systemu usług opiekuńczych w celu jak najdłuższego utrzymania osób starszych w miejscu ich zamieszkania,
- 2) Zapewnienie do opieki świadczonej przez różne instytucje w formie systemu dziennego pobytu udzielających wsparcia w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych a także wdrażających elementy stymulujące sprawność intelektualną, ruchową i psychofizyczną np. w formie Stałego Klubu Seniora,

- 3) Zapewnienie systemu pomocy finansowej i rzeczowej, w tym żywnościowej dla seniorów i osób samotnych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- 4) Popularyzacja pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu osobom starszym, jak również stworzenie systemu aktywizującego wśród samych seniorów inicjatywy społeczne, wolontarystyczne i integrację międzypokoleniową np. przez organizację Festiwalu Gotowanie Pokoleń.
- 5) Prowadzenie akcji upowszechniających zdrowy styl życia, sprawności fizycznej i nawyków żywieniowych,
- 6) Zacieśnienie współpracy ze szpitalem powiatowym i poradniami specjalistycznymi w zakresie zwiększania dostępności seniorów do lekarzy specjalistów, głównie geriatrów i onkologów i ortopedów,
- 7) Organizacje imprez integracyjnych przełamujących stereotypy senioralne oraz promowanie sukcesów i osiągnięć seniorów z terenu Gminy Mirzec,
- 8) Realizację różnego typu form aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej dla seniorów, w tym:
 - kursów i szkoleń dotyczących nowinek technicznych, obsługi komputera, Internetu,
 - spotkań i pogadank na temat zagrożeń bezpieczeństwa materialnego i fizycznego, przeciwdziałania złodziejstwu i próbom wyłudzenia pieniędzy, radzenie sobie z agresją innych itp.,
 - wyjazdów studyjnych, wycieczek, wyjazdów kulturalnych, organizacji imprez tematycznych rozwijających pasje.
- 9) Powołanie Mirzeckiej Rady Seniorów. Zakres rzeczowy działań Rady skupiony będzie na:
 - opracowaniu projektu Statutu Mirzeckiej Rady Seniorów (projektodawcą wójt gminy Mirzec),
 - powołaniu Mirzeckiej Rady Seniorów uchwałą Rady Gminy w Mircu,
 - funkcjonowaniu MRS przy wsparciu organizacyjno-technicznym gminy,
 - pełnieniu przez Radę funkcji doradczej, konsultacyjnej i inicjatywnej dla Wójta i Rady Gminy.

Rezultatami działań Rady winny być:

- zaktywizowanie uczestnictwa w życiu publicznym i społecznym seniorów z terenu gminy Mirzec,
- współpraca seniorów z Wójtem i Radą Gminy w Mircu oraz gminnymi instytucjami samorządowymi (opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego, zgłaszanie uwag i wniosków związanych z problematyką senioralną),

- wpływ seniorów na rozwiązywanie istotnych potrzeb i problemów seniorów zarówno indywidualnych, jak i grupowych,
- działalność seniorów na rzecz walki z wykluczeniem społecznym osób starszych, kreowanie warunków do wykorzystania wiedzy i doświadczenia seniorów,

Siedziba Rady zlokalizowana będzie w budynku użyteczności publicznej w centrum Mirca. Bieżące koszty jej funkcjonowania określone zostaną po jej ukonstytuowaniu.

Okres realizacji działań: 2016-2022 (działania ciągłe)

Podmioty realizujące: GOPS, GKRPA, BiOK Gminy Mirzec, placówki oświatowe, Szpital w Skarżysku Kamiennej, policja, PCK, Caritas, PES (mające w celach statutowych wspieranie osób starszych).

OBZAR VI: POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW GMINY I ZMNIEJSZANIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Obszar ten należy do jednych z najważniejszych z punktu widzenia oczekiwań społecznych. Zdrowe społeczeństwo to szczęśliwe społeczeństwo. Osoby niepełnosprawne fizycznie i intelektualnie powinni być traktowani na równi z pozostałymi mieszkańcami. Dlatego też ważna jest oferta zdrowotna i prozdrowotna dla społeczeństwa, oferta wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, która może być realizowana zarówno w ich miejscu zamieszkania jak też w specjalistycznych placówkach. Wiele problemów w tej materii tkwi w sferze psychicznej, dlatego też duży nacisk w tej materii winien być położony na działania informacyjno-edukacyjne sprzyjające postawom zrozumienia, akceptacji, przeciwdziałania wykluczeniu i dyskryminacji społecznej.

Cel strategiczny 6. Poprawa jakości opieki zdrowotnej i jakości życia osób z niepełnosprawnością oraz przewlekle i ciężko chorujących.

Cele operacyjne:

- 6.1 Zwiększenie dostępu do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- 6.2 Likwidacja barier w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych,
- 6.3 Wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych w życiu społecznym Gminy.

Działania służące realizacji tychże celów :

- 1) Rewitalizacja ośrodka zdrowia w Mircu poprzez naprawę i usprawnienie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej. Zakres prac w ośrodku obejmował będzie:
 - prace budowlane wykonywane zgodnie z kosztorysami inwestorskimi branży: budowlanej, elektrycznej i teletechnicznej (wymiana instalacji elektrycznej w budynku

przychodni) oraz kosztorysu przebudowy instalacji co. Prace budowlane polegać będą m.in. na zainstalowaniu windy, przystosowaniu pomieszczeń na archiwum i szatnie, przebudowy systemu grzewczego, wymianę drzwi (w tym zamontowanie drzwi automatycznych), instalacji elektrycznej, malowaniu wnętrza ośrodka, wyłożenie płytek na ścianach, centralna kartoteka itp.

- wyposażenie w sprzęt medyczny (aparaty USG, EKG, aparat do krioterapii, wirówka laboratoryjna, koagulometr, destylarka, analizator do badania moczu, sterylizator, spirometr, defibrylator, holter ciśnienia, puls oksymetr, kardiomonitor, detektor tętna płodu, wagi lekarskie, torby reanimacyjne, zestawy pielęgniarstwa, deska ortopedyczna), z informatyzowanymi urządzeniami do diagnostyki wad postawy ciała i otyłości.
 - zakup i uruchomienie narzędzi IT oraz stworzenie e-rejestracji, e-wyników laboratoryjnych, e-diagnostyka, nabycie centralnego komputera z oprogramowaniem, uruchomienie strony internetowej itp.
- 2) Realizacja i udoskonalanie Programu gimnastyki korekcyjnej i zapobiegania wadom postawy ciała wśród uczniów z terenu gminy Mirzec. Zakres działań dla programu przewiduje dla potrzeb gimnastyki korekcyjnej powstanie w plenerze tzw. Zielonej siłowni pod kątem rehabilitacji, stały cykl zajęć z dziećmi pod kierunkiem rehabilitanta, promocja zdrowia, pogadanki profilaktyczne w kierunku zdrowego stylu życia, działania w sferze aktywnej rekreacji. Rezultatami programu winny być: rozwiązanie problematyki wad postawy wśród uczniów, stały cykl zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci i młodzieży, promocja zdrowego stylu życia, profilaktyka prawidłowej postawy ciała i narządów ruchu.
 - 3) Program restrukturyzacji gminnego systemu opieki zdrowotnej i jej wewnętrznej reorganizacji. Zakładany rezultat działań to w oparciu o dokonaną analizę techniczno-ekonomiczną i finansową przedłożenie określonych działań naprawczych w sferze finansowej, organizacyjnej i infrastruktury w celu naprawy podmiotu leczniczego ze zdolnością do konkurencyjności na rynku świadczeń zdrowotnych.
 - 4) Uruchomienie i wsparcie działań placówek rehabilitacyjnych, punktów zaopatrzenia i wypożyczenia sprzętów rehabilitacji medycznej dla osób niepełnosprawnych lub po urazach ułatwiających życie z niepełnosprawnością,
 - 5) Uruchomienie i rozwój środowiskowego domu pomocy i ośrodka terapii zajęciowej dla osób potrzebujących wsparcia,
 - 6) Uruchomienie programu systemu mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - 7) Stworzenie i upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy dla niepełnosprawnych,

- 8) Organizacja lub dofinansowanie imprez o charakterze integracyjnym,
- 9) Przygotowanie i realizacja programów informacyjno-edukacyjnych na temat zdrowia psychicznego – kształtujących odpowiednie zachowania i styl życia, sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 10) Przygotowanie programów rehabilitacji społeczno- zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 11) Popularyzacja telepracy wśród niepełnosprawnych.
- 12) Dostosowanie ośrodków kultury do osób niepełnosprawnych,
- 13) Uruchomienie programów logopedycznych w szkołach,
- 14) Opracowanie i realizacja programów profilaktyki zdrowotnej finansowanych z programów sektorowych.

Spodziewanymi rezultatami winny być:

- Przeciwdziałanie jednemu z najgorszych dostępowi do usług publicznych z gmin powiatu starachowickiego,
- Zwiększenie dostępności i polepszenia jakości do podstawowych usług zdrowotnych.
- realizacja programów profilaktycznych propagujących prozdrowotny styl życia (niwelowanie chorób układu ruchu i układu krążenia).

Okres realizacji działań: 2016-2022 (działania ciągłe)

Podmioty realizujące: Urząd Gminy, GOPS, WTZ, ŚDS, PCK, PES (mające w celach statutowych wspieranie osób niepełnosprawnych i chorujących psychicznie), jednostki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.

OBSZAR VII: SYSTEMOWE PODEJŚCIE DO WSPIERANIA MIESZKAŃCÓW Z UZALEŻNIEŃ

Proponowane działania winny być ukierunkowane na używki psychoaktywne, które w znaczny sposób wpływają na stan zdrowia ludzkości, a zwłaszcza młodego pokolenia. Alkohol, narkotyki i dopalacze sieją w organizmie zaburzenia psychosomatyczne u osób je nadużywających. Ponadto dezorganizują normalne życie rodzinne, mają negatywny wpływ na stanowisko pracy i karierę zawodową jak również bezpieczeństwo publiczne. Zmorą współczesnego świata są też uzależnienia behawioralne- od hazardu, Internetu, komputera, zakupów, które to mogą również prowadzić do zaburzeń w wielu sferach życia codziennego. Dlatego też profilaktyka w tym zakresie winna znajdować się w strefie szczególnego zainteresowania służb społecznych i wyspecjalizowanych podmiotów.

Cel strategiczny 7. Sprawne i skuteczne zmniejszenie skali problemu uzależnień w gminie Mirzec

Cele operacyjne:

- 7.1 Dopasowanie, uaktualnienie i poszerzenie oferty wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 7.2 Systematyczne zwiększanie poziomu świadomości i wiedzy na temat uzależnień behawioralnych i skutków nadużywania substancji uzależniających, zwłaszcza wśród młodego pokolenia.

Działania służące realizacji tychże celów :

- 1) Organizacja lub udział na różnych szczeblach (krajowych, regionalnych, lokalnych) kampaniach społecznych dedykowanych do ogółu społeczeństwa jak i określonych grup społecznych (kobiety w ciąży, karmiące matki, młodzież itp.) na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych i skutków ich działania dla organizmu, rodziny, otoczenia.
- 2) Upowszechnianie wszystkimi możliwymi kanałami (media, Internet, ulotki, osobiste spotkania ze specjalistami) informacji na temat możliwości pomocy uzależnionym i współuzależnionym.
- 3) Uruchomienie lub kontynuowanie działań grup AA i AL-ANON, a także utworzenie grup wsparcia oraz terapii dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA) oraz Dorosłych Dzieci z rodzin Dysfunkcyjnych (DDD).
- 4) Poszerzenie oferty pomocowej w ramach Poradni Terapii Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia o elementy terapii dla młodzieży i terapii od uzależnień behawioralnych,
- 5) Zbadanie możliwości i ewentualne uruchomienie punktu detoksykacji osób uzależnionych od alkoholu na terenie gminy lub powiatu,
- 6) Wzmożenie działań służb patrolowych policji, oraz kontroli prowadzonych przez GKRPA mających na celu zminimalizowanie liczby przypadków spożywania alkoholu w miejscach publicznych, sprzedaży papierosów i alkoholu nieletnim oraz nietrzeźwym, a także likwidację nielegalnych punktów sprzedaży alkoholu, narkotyków i dopalaczy jak również znacznego ograniczenia liczby pijanych kierowców,
- 7) Stworzenie systemu zacieśnienia współpracy między instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką uzależnień a placówką ochrony zdrowia (zwłaszcza personelem POZ) w zakresie wczesnej diagnostyki tych zjawisk a także z Parafią Rzymskokatolicką lub innych wyznań w problematykę pomocy rodzinom dotkniętym uzależnieniem lub współuzależnieniem.

Okres realizacji działań: 2016-2022 (działania ciągłe)

Podmioty realizujące: Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, policja, PES, organizacje pozarządowe, Parafia Rzymskokatolicka, Ośrodki Zdrowia, placówki oświatowe, sołtysi.

OBSZAR VIII: WSPÓŁPRACA, AKTYWIZACJA I INTEGRACJA ŚRODOWISKA LOKALNEGO ORAZ BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Kierunek oczekiwanych zmian w tym obszarze należy upatrywać w budowaniu i pogłębianiu tożsamości i przynależności wśród całej wspólnoty społecznej: władzy samorządowej jak i poszczególnych sołectw. Bazą do integracji jest poczucie zaangażowania w sprawy lokalne całej społeczności gminy, bez oglądania się na innych. Należy zatem w sposób systematyczny budować i rozwijać kapitał społeczny stanowiący pewien potencjał norm, wartości i działań, bazujących na zaufaniu, współpracy, kreatywności społeczeństwa i umiejętności uczenia się od innych wraz z możliwością dopasowywania i wdrażania dobrych praktyk na swoim, lokalnym gruncie. Dzięki takiemu podejściu słowa „*Myśl globalnie-działaj lokalnie*” nabiorą faktycznego i praktycznego znaczenia a nie będą tylko sloganem.

Cel strategiczny 8. Rozwój aktywności i poczucia integracji oraz współpracy w społecznościach lokalnych a także poprawy bezpieczeństwa publicznego w Gminie Mirzec.

Cele operacyjne:

- 8.1 Wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne,
- 8.2 Poprawa dostępności przestrzeni publicznej,
- 8.3 Wzbogacenie oferty usług i aktywności w środowiskach lokalnych,

Działania służące realizacji tychże celów :

- 1) Budowa, rozwój i modernizacja obiektów służących aktywności lokalnej w sferze kulturowej, rekreacyjnej i sportowej poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej (szczegółowo zawartej w **Gminnym Programie Rewitalizacji** - Projekty: „*Zintegrowana rewitalizacja centrum Mirca poprzez kompleksową odnowę kryzysowych terenów i obiektów w obszarze rozwojowy tworząc strefy: turystyki, relaksu i aktywności (II etap rewitalizacji)*”, „*Funkcjonowanie klasy sportowej z treningiem piłki nożnej w Gimnazjum z oddziałami Integracyjnymi*”), doposażenie świetlic wiejskich, rozważenie budowy parku linowego, ścianki wspinaczkowej, zimowej trasy biegowej, etc.
- 2) Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego Internetu, wdrażanie systemu e-usług (e-urząd, e-zdrowie itp.)
- 3) Stworzenie kompleksowego wielofunkcyjnego, atrakcyjnego programu wykorzystania świetlic wiejskich przez młodzież, dorosłych i seniorów,

- 4) Uaktualnienie i realizacja programów aktywności lokalnej uwzględniających środowiskową pracę socjalną i animację lokalną, np. Akademia Lokalnego Lidera,
- 5) Kontynuacja organizacji na terenie sołectw imprez integracyjnych związanych z różnego rodzaju okolicznościami,
- 6) Prowadzenie na terenie gminy wielopokoleniowej edukacji ekologicznej pokazującej możliwości dbania o środowisko naturalne i przynoszącej korzyści ekonomiczne,
- 7) Organizacja we współpracy z policją, strażą pożarną i innymi podmiotami, akcji podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz konsekwencji wynikających z łamania przepisów prawa.
- 8) Uruchomienie lub usprawnienie systemu monitoringu i oświetlenia publicznego na terenie Gminy a także przywrócenie Komisariatu Policji w Gminie,
- 9) Rozwijanie zdolności twórczych mieszkańców poprzez udział we wszelkiego rodzaju wystawach i warsztatach twórczych,
- 10) Organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi sukcesu,
- 11) Promocja wśród mieszkańców zdrowej żywności i diety, dbałości o higienę i kulturę fizyczną, a także zachęcanie do udziału w okresowych badaniach profilaktycznych mających na celu wczesne wykrywanie różnych schorzeń, w szczególności tzw. chorób cywilizacyjnych (np. cukrzyca, alergie, nowotwory).
- 12) Wykorzystywanie różnorodnych form konsultacji społecznych z mieszkańcami (spotkania otwarte, debaty, warsztaty obywatelskie, badania ankietowe) przy podejmowaniu przez władze gminy decyzji w sprawach ważnych dla społeczności, w sposób stwarzający warunki do powszechnego w nich uczestnictwa osób fizycznych i organizacji obywatelskich.
- 13) Tworzenie warunków do rozwoju samoorganizacji społecznej oraz większej partycypacji obywatelskiej, w szczególności poprzez: □ wsparcie merytoryczne lokalnych liderów; edukowanie mieszkańców na temat przysługujących im uprawnień w zakresie współdecydowania o sprawach lokalnych³; wsparcie rzeczowe, organizacyjne i finansowe zadań użyteczności publicznej realizowanych przez organizacje pozarządowe.
- 14) Powołanie pełnomocnika Wójta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- 15) Stworzenie punktu konsultacyjnego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Okres realizacji działań: 2016-2022 (działania ciągłe)

³ Oprócz wymienionych w punkcie 13 konsultacji społecznych, warto upowszechniać również inne narzędzia służące transparentnej komunikacji obywateli z władzami samorządowymi, takie jak petycje, wnioski i skargi, inicjatywa lokalna czy obywatelska inicjatywa uchwałodawcza.

Podmioty realizujące: Urząd Gminy, Pełnomocnik Wójta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, GOPS, placówki oświatowe, Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Mirzec, , jednostki pomocnicze gminy, policja, , OSP, PES,

Zakładamy , iż wyżej wymienione kierunki działań będą realizowane w pełnym horyzoncie czasowym strategii (2016-2022), dlatego też odstąpiliśmy od opracowania odrębnego, szczegółowego harmonogramu. Wybór priorytetów i jego realizację pozostawiamy w gestii władarzy Gminy, uzależnionych m. innymi od dostępności środków finansowych własnych i zewnętrznych np. Programów Pomocowych UE. Jednakże w zależności od zdiagnozowanych potrzeb oraz możliwości organizacyjnych i finansowych, w kolejnych latach mogą nie być wdrażane wszystkie zadania strategiczne. Ponadto przewiduje się możliwość rozszerzenia zakresu działań, jeżeli pojawią się nowe potrzeby oraz koncepcje rozwiązywania problemów społecznych nie uwzględnione w momencie tworzenia GSRPS.

7. Ramy finansowe Strategii

Działania realizowane w ramach tej strategii będą finansowane z budżetu gminy oraz środków zewnętrznych m.in. ze środków pozyskanych z: Unii Europejskiej, budżetu państwa, budżetów samorządów – regionalnego i powiatowego czy z funduszy prywatnych (np. organizacji pozarządowych).

8. System wdrażania, monitoringu i ewaluacji strategii oraz wskaźniki realizacji

Proces wdrażania zapisów strategii będzie poddawany monitoringowi i ewaluacji podczas corocznych spotkań, w ten sposób będzie realizowana tzw. ewaluacja śródkresowa, pozwalająca na systematyczne zbieranie materiałów do ewaluacji końcowej, która zostanie przeprowadzona po sześciu latach, będąc jednocześnie punktem wyjścia do procesu aktualizacji zapisów kolejnej strategii. W procesie monitorowania i ewaluacji warto pamiętać o promocji. Należy informować mieszkańców o wynikach monitoringu i ewaluacji oraz zaprosić ich również do włączenia się w ocenę skuteczności, efektywności realizacji poszczególnych celów zapisanych w strategii.

Skuteczny monitoring wdrażania zapisów strategii oraz jej ewaluacja (ocena na ile założone cele i ich realizacja przyczyniają się do poprawy jakości życia w gminie) wymagają powołania Zespołu, który będzie odpowiedzialny za opracowanie raz do roku rzeczowego raportu z postępów w realizacji zapisów strategii, wystąpienia ewentualnych barier w realizacji, ich powodów oraz wprowadzonych

środków zaradczych. Taki raport zostanie również uzupełniony o ogólną ocenę realizacji zapisów strategii pod kątem efektywności wdrażania poszczególnych celów (proporcji nakładów ludzkich, finansowych, rzeczowych etc. do osiągniętych rezultatów), trafności (czy dobór celów operacyjnych okazał się trafny w realizacji celów strategicznych) oraz skuteczności (czy zmierzone cele zostały osiągnięte). Zespół każdego roku najpóźniej do końca marca opracuje krótkie sprawozdanie z monitoringu i ewaluacji. Treść raportu zostanie upubliczniona poprzez między innymi publikację na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mircu oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Mirzec.

Spotkania Zespołu będą się odbywały co najmniej raz w roku. Spotkania mają charakter otwarty, co oznacza, że każdy, kto chce może wziąć udział w takim spotkaniu. W razie potrzeby skład Zespołu może zostać rozszerzony. Spotkania Zespołu zwołuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mircu, który pełni rolę koordynatora procesu monitoringu i ewaluacji wdrażania zapisów tej strategii. Raporty i notatki z posiedzeń Zespołu będą publikowane na stronie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Poniżej lista wybranych wskaźników monitorowania realizacji celów strategicznych:

- procentowy i liczbowy udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców gminy,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na powody jej otrzymania,
- liczba osób bezrobotnych (ogółem, podział na płeć, uprawnionych do zasiłku, długotrwale bezrobotnych),
- liczba programów edukacyjnych z przedsiębiorczości dla szkół,
- liczba pozostałych programów dodatkowych realizowanych przez szkoły gminne,
- wyniki egzaminów: gimnazjalnego i maturalnego,
- liczba uczniów korzystających ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- liczba rodzin objętych nadzorem kuratora,
- liczba grup wsparcia, grup samopomocowych dla mieszkańców, które działały w danym roku kalendarzowym w gminie,
- liczba i rodzaj punktów/ instytucji świadczących pomoc prawną i obywatelską dla mieszkańców gminy,
- liczba i rodzaj punktów/ instytucji świadczących pozostałą pomoc mieszkańcom gminy np. psycholog, wsparcie w kwestiach wychowawczych, wsparcie dla osób niepełnosprawnych itp.
- liczba i rodzaj przedsięwzięć organizowanych w partnerstwie (formalnym lub nieformalnym) przez podmioty lokalne,
- liczba programów zachęcających do aktywności społecznej dla mieszkańców,

- liczba programów profilaktycznych dla mieszkańców,
- liczba organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy,
- liczba świetlic środowiskowych w gminie,
- liczba osób, które składają projekty do budżetu obywatelskiego,
- liczba projektów realizowanych z budżetu obywatelskiego w danym roku kalendarzowym,
- liczba projektów realizowanych przez GOPS,
- liczba projektów realizowanych przez PUP,
- średnia długość życia mieszkańców Gminy Mirzec,
- przyrost naturalny,
- saldo migracji,
- liczba lekarzy POZ i specjalistów w gminie,
- usługi medyczne świadczone na terenie gminy,
- usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne.

Celem działań monitoringowych jest także wypracowanie kluczowych wskaźników realizacji strategii, które będą poddawane cyklicznej ocenie i analizie.

9. Spis ilustracji

Rysunki

Rysunek 1 Położenie powiatu starachowickiego na tle województwa świętokrzyskiego	7
Rysunek 2 Położenie Gminy Mirzec na tle powiatu starachowickiego	7
Rysunek 3 Gmina Mirzec	8

Schematy

Schemat 1 Priorytetowe obszary Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirzec na lata 2016-2022	52
---	----

Tabele

Tabela 1 Liczba ludności w Gminie Mirzec w latach 2006 - 2014	8
Tabela 2 Dane demograficzne w roku 2014	9
Tabela 3 Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Mirzec w latach 2012-2014 (w%)	9
Tabela 4 Migracje na pobyt stały w latach 2012-2014	10
Tabela 5 Podmioty Gospodarki Narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.	10
Tabela 6 Podmioty Gospodarki Narodowej w rejestrze REGON wg. Sektorów własnościowych w latach 2012-2014	11

Tabela 7 Podmioty Gospodarki Narodowej w rejestrze REGON wg. Sektorów własnościowych w latach 2012-2014	11
Tabela 8 Pracujący wg. płci w latach 2012-2014.....	11
Tabela 9 Bezrobocie w Gminie Mirzec w latach 2010-2014	12
Tabela 10 Dochody budżetowe Gminy Mirzec w latach 2012 - 2014.....	14
Tabela 11 Wydatki budżetowe Gminy Mirzec w latach 2012 - 2014.....	16
Tabela 12 Wybrane wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych Gminy Mirzec w latach 2010-2014	16
Tabela 13 Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarne	17
Tabela 14 Odsetek ludności korzystających z instalacji w latach 2012-2014.....	17
Tabela 15 Statystyka mieszkańców Gminy Mirzec wg wieku i płci w 2015 roku	18
Tabela 16 Edukacja w Gminie Mirzec.....	19
Tabela 17 Biblioteki i czytelnictwo w Gminie Mirzec w roku 2014.....	19
Tabela 18 Działalność kulturowo-oświatowa Biblioteki i Ośrodka Kultury Gminy Mirzec w latach 2013-2014.....	20
Tabela 19 Działalność Gminnego Domu Kultury i Integracji w Mircu w roku 2014	21
Tabela 20 Imprezy organizowane na terenie Gminy Mirzec w roku 2014.....	21
Tabela 21 Opieka zdrowotna Gminy Mirzec w latach 2011-2014	24
Tabela 22 Przestępstwa na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014	26
Tabela 23 Przestępstwa narkotykowe na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014	27
Tabela 24 Interwencje Policji na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014	27
Tabela 25 Bezpieczeństwo drogowe na terenie Gminy Mirzec w latach 2013-2014	27
Tabela 26 Zestawienie wyjazdów Jednostek OSP w latach 2013-2014	28
Tabela 27 Parametry statystyczne gminnej pomocy społecznej w latach 2012-2014.....	30
Tabela 28 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia według sprawozdania GOPS.....	31
Tabela 29 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS według powodów jej przyznania w latach 2013-2015.....	33
Tabela 30 Bezrobocie na terenie Gminy Mirzec w latach 2012-2014.....	35
Tabela 31 Wybrane dane o rynku pracy w roku 2014.....	35
Tabela 32 Wybrane dane PUP o bezrobociu na terenie Gminy Mirzec	36

Wykresy

Wykres 1 Liczba ludności Gminy Mirzec w latach 2006-2014.....	8
Wykres 2 Pracujący z terenu Gminy Mirzec w latach 2012-2014	12
Wykres 3 Bezrobocie w Gminie Mirzec w latach 2010-2014.....	12

Wykres 4 Dochody i wydatki budżetów Gminy według rodzajów w 2014 roku	13
Wykres 5 Struktura dochodów budżetu Gminy Mirzec w 2014 roku według podziału na dochody własne i dotacje z budżetu państwa	14
Wykres 6 Struktura wydatków z budżetu Gminy Mirzec w 2014 roku	15
Wykres 7 Odsetek ludności korzystających z instalacji w latach 2012-2014	17
Wykres 8 Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2014 r.	18
Wykres 9 Metryczka z ankiety	40
Wykres 10 Rozkład odpowiedzi na pytanie 1 z ankiety.....	41
Wykres 11 Rozkład odpowiedzi na pytanie 2 z ankiety.....	42
Wykres 12 Rozkład odpowiedzi na pytanie 3 z ankiety.....	42
Wykres 13 Rozkład odpowiedzi na pytanie 4 z ankiety.....	43
Wykres 14 Rozkład odpowiedzi na pytanie 5 z ankiety.....	43
Wykres 15 Rozkład odpowiedzi na pytanie 6 z ankiety.....	43
Wykres 16 Rozkład odpowiedzi na pytanie 7 z ankiety.....	44
Wykres 17 Rozkład odpowiedzi na pytanie 8 z ankiety.....	44
Wykres 18 Rozkład odpowiedzi na pytanie 9 z ankiety.....	45
Wykres 19 Rozkład odpowiedzi na pytanie 10 z ankiety.....	45
Wykres 20 Rozkład odpowiedzi na pytanie 11 z ankiety.....	46
Wykres 21 Rozkład odpowiedzi na pytanie 12 z ankiety.....	46
Wykres 22 Rozkład odpowiedzi na pytanie 13 z ankiety.....	47
Wykres 23 Rozkład odpowiedzi na pytanie 14 z ankiety.....	47
Wykres 24 Rozkład odpowiedzi na pytanie 15 z ankiety.....	48